

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΕΤΟΣ 22ο

ΤΕΥΧΟΣ **97**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

*“Δεν υπάρχουν ιδέες,
υπάρχουν μονάχα άνθρωποι
που κουβαλούν τις ιδέες,
κι αυτές παίρνουν το μπί
του ανθρώπου που τις κουβαλάει”*

[Νίκος Καζαντζάκης, “Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά”]

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Ατικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Παναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαϊνιάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσιου - Τσιάμη Κατερίνα

Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση
28ης Οκτωβρίου 3, 196 00
Μάνδρα Ατικής
Τηλ.: 6977.781.753
www.dimofon.gr
e-mail: info@dimofon.gr

Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλλάσσεται με
όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων
που τα υπογράφουν.

Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η
πηγή τους.

Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 10/6/2021.

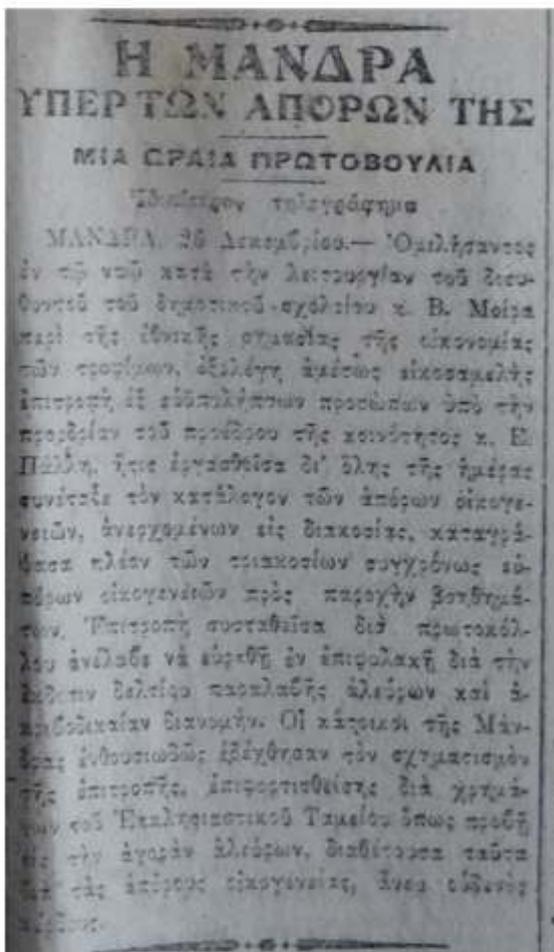

ΕΤΟΣ 22ο
ΤΕΥΧΟΣ 97

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Εύρημα σε παλιά εφημερίδα που αναφέρεται στη Μάνδρα

Συχνά, εκεί που δεν το περιμένεις, μπορείς να βρεις κάτι ιδιαίτερα ενδιαφέρον! Αναζητώντας στοιχεία για την κατάσταση της Ελλάδας κατά την ιστορικά κρίσιμη περίοδο 1916-1917 και μελετώντας εφημερίδες της εποχής εκείνης, ανακάλυψα αυτό το αρθράκι στην εφημερίδα “Εμπρός” της 27-12-1916. Το παραθέτω αυτούσιο (σε φωτογραφία) και το μεταγράφω για τη διευκόλυνση των αναγνωστών του περιοδικού:

«*Η ΜΑΝΔΡΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΣΡΑΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ. Ιδιαίτερον τηλεγράφημα. ΜΑΝΔΡΑ, 26 Δεκεμβρίου.*

- Ομιλήσαντες εν τω ναύ κατά την λειτουργίαν του διευθυντού του δημοτικού σχολείου κ. Β. Μοίρα περί της εθνικής σημασίας της οικονομίας των τροφίμων, εξελέγη αμέσως εικοσαμελής επιτροπή εξ ευυπολήπτων προσώπων υπό την προεδρίαν του προέδρου της κοινότητος κ. Ε. Πάλλη, ήτις εργασθείσα δι' όλης της ημέρας συνέταξε τον κατάλογον των απόρων οικογενειών, ανερχομένων εις διακοσίας, καταγράψασα πλέον των τριακοσίων συγχρόνως ευπόρων οικογενειών προς παροχήν βοηθημάτων. Επιτροπή συσταθείσα διά πρωτοκόλλου ανέλαβε να ευρεθή εν επιφυλακή διά την έκδοσιν δελτίου παραλαβής αλεύρων και ακριβοδικαίαν δια-

νομήν. Οι κάτοικοι της Μάνδρας ενθουσιωδώς εδέχθησαν τον σχηματισμόν της επιτροπής, επιφορτισθείσης διά κρημάτων του Εκκλησιαστικού Ταμείου όπως προβή εις την αγοράν αλεύρων, διαθέτουσα ταύτα διά τας απόρους οικογενείας, άνευ ουδενός κέρδους».

Εύγε στους κατοίκους της Μάνδρας εκείνης της εποχής!

Θα μπορούσαν να γίνουν παράδειγμα και για τους σημερινούς!...

Ελευσίνια Μυστήρια: Μια ανάγνωση των στοιχείων υπό ιδιότυπη οπτική γωνία

«...ως ειπούσα πέπλους ανεύσυρετο, δείξε δε πάντα σώματος ουδέ πρόποντα τύπον παις δ' ήεν Τακχος, χειρί τε μεν ρίπασκε γελών Βαυβούς υπό κόλποις...»

Ορφική παράδοση

Είναι γνωστό ότι τη «συμβολική ανάγκη», δηλαδή τη μυθολογική πλοκή των δρώμενων, οι αρχαίοι ιεροφάντες υπέκρυπταν υπό το πέπλο κάποιου μύθου, τον οποίο απέδιδαν συμβολικά και αλληγορικά. Όστε διαμέσου της έρευνας και διδασκαλίας των μύθων, η προσπάθεια του αποσυμβολισμού να καταστήσει τη διάνοια του σκεπτόμενου ανθρώπου ενεργή.

Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό, να μη μένει η διάνοιά μας, η σκέψη μας, σε πνευματική αδράνεια, αλλά να προσπαθούμε πάντοτε να γνωρίσουμε ή να δούμε με τα μάτια της ψυχής κατά τον Πλάτωνα, τι ακριβώς υποκρύπτεται κάτω από την εξωτερική εικόνα.

Οι λέξεις *μυ-στήρια* και *μύ-στης* έχουν στη ρίζα τους τη συλλαβή *μυ-* που σχηματίζεται με τα χείλη σφραγισμένα, σαν ένα καλά φυλαγμένο μυστικό. Άρα *μύστης* ο έχων τα μάτια κλειστά στον επίγειο κόσμο. Αλλά τη συναντάμε και στη λέξη *μύ-ωψ*, μύωπας που όμως σημαίνει και *αλογόμυγα* ή αλλιώς *οίστρος*, συναίσθημα ένθεης μανίας και εκστατικής τρέλας. Το απολύτως βέβαιο είναι, ότι η εμπειρία της μύησης στα Ελευσίνια μυστήρια αποτελούσε το υπέρτατο γεγονός στη ζωή ενός μύστη. Μιαν εμπειρία η οποία περιγράφεται ως συγκλονιστική σωματικά και σύγχρονα πνευματική, κατά τη διάρκεια της οποίας σε κατέκλυζε μια τέτοια αίσθηση δέους και θαυμασμού, απροσπέλαστη από την ορθολογική νόηση, εμφανίζοντας μιαν έντονη διαπάλη ανάμεσα στην *όραση* και *την ακοή* όπως χαρακτηριστικά λέγει ο Αριστειδής ο Ελευσίνιος το 2^ο αι.

Η αίγλη των Ελευσινίων Μυστηρίων, που πιστεύεται ότι ξεκίνησαν το 1400 π.Χ., από τους Πελασγούς συμπίπει με την ανάληψη της επιμέλειάς τους από τους Αθηναίους. Εξαιτίας της υπεροχής τους διαδόθηκαν στην Ιταλία και την Βρετανία, όμως αργότερα υποχώρησαν. Οι μυστηριακές θρησκευτικές τελετουργίες προς τιμήν της Δήμητρας και της Κόρης έλαβαν λαμπρή μορφή την περίοδο της τυραννίας των Πεισιστρατιδών, οι οποίοι φιλοδοξούσαν έτσι να εξωραϊσουν και να νομιμοποιήσουν την εξουσία τους. Οι Αθηναίοι περιέβαλαν τότε τα μυστήρια με εξαιρετική λαμπρότητα, αφενός για πολιτικούς λόγους και συγκεκριμένα για την ηθική τόνωση της ηγεμονίας τους και αφετέρου για οικονομικούς σκοπούς, από τις πολυπληθείς αφίξεις των ξένων, με αντάλλαγμα την ελεύθερη πρόσοδο στα Μυστήρια. Από τότε τα Ελευσίνια Μυστήρια ήταν ανοικτά σε όλους τους Έλληνες, ακόμη και σε δούλους, εάν μιλούσαν την ελληνική γλώσσα και στη συνέχεια στους Ρωμαίους.

Έτσι σύμφωνα με τις πηγές μετά από ένα μακρύ διάστημα προετοιμασίας γινόταν ο καθαρμός της πόλεως και προσφέρονταν θυσίες στη Δήμητρα Χλόη. Σύμφωνα με το τυπικό του καθαρμού, ένας άνδρας και μια γυναίκα θυσιάζονταν συμβολικά, ο ένας υπέρ των ανδρών της πόλεως και η άλλη υπέρ των γυναικών, και ονομαζόνταν «φαρμακοί». Οι φαρμακοί δένονταν με μαλακούς κλώνους ή με φλοιούς κλώνων συκιάς και περιβάλλονταν ο τράχηλος, του μεν άνδρα με περιλαίμιο από σκούρα σύκα, της δε γυναίκας από ανοιχτόχρωμα σύκα. Στη συνέχεια τους μαστίγωναν συμβολικά σε όλη τη διαδρομή με κλώνους συκιάς και με τη συνοδεία ειδικής μελωδίας η οποία παιζόταν με αυλό και ονομαζόταν «*κραδίνης νόμος*», τους οδηγούσαν σε τόπο παραλιακό έξω από την πόλη, άναβαν φωτιά με ξύλα συκιάς και, συμβολικά μόνον τα τελευταία χρόνια, τους θυσιάζαν. Έτσι οι μύστες οδοιπορώντας έφθαναν στον περιφραγμένο χώρο της Ελευσίνας. Στο χώρο όπου το Καλλίχορον Φρέαρ, το ιερό πηγάδι, σημείο οριακό, σημείο χωρίς επιστροφή, όπου τους δινόταν όμως ο απαιτούμενος χρόνος με τη διάφορα δρώμενα πιθανώς να υπαναχωρήσουν, αλλά και να αναλογιστούν ότι πλέον υπήρχε ποινή θανάτου σε περίπτωση αποκάλυψης των επερχόμενων δρώμενων. Μόλις έπεφτε η νύκτα προχωρούσαν στη μύση τους διαβαίνοντας σκοτεινή πύλη, διαμέσου στενής διόδου. Μιας διόδου που μας αναμνησκει ή μας ανακαλεί στη μνήμη, τις απαρχές της εμφάνισής μας σε τούτο τον κόσμο. Της αιδοιακής σχισμής του ειδώλου της Βαυβώ ή αυτής που είχε τη μορφή της Βαυβώ (πρόστυχος θηλυκός νάνος), το σχήμα

εμφανίζεται σε μεγέθυνση στη *mandorla*, άνοιγμα που πιστεύεται ότι οδηγεί σε άλλη διάσταση. Την ψευδαισθησιακή αυτή φύση, ως προοίμιο της επερχόμενης εμπειρίας περιγράφει ο Ευριπίδης στον Ίωνα.

Όστόσο οι αρχαιολόγοι, δε βρήκαν Ιερά αντικείμενα στο χώρο της Ελευσίνας. Έτσι διαμορφώθηκαν διάφορες θεωρίες όπως, φαλλικά σύμβολα, εφόσον στην αρχαία Ελλάδα ο φαλλός ήταν σύμβολο γονιμότητας απομεινάκια μυκηναϊκού παρελθόντος ή ειδώλια σε αναπαραστάσεις αιδοίου τα οποία τη στιγμή της αποκάλυψης ο Ιεροφάντης στο Τελεστήριο εμφάνιζε μέσα σε φως στους μύστες. Έδιδε τη φώτιση, έκαμε ή θεωρούσαν ότι πραγματοποιούσε τελετουργική παραβίαση της ιερής πύλης των δύο κόσμων, αποδίδοντας στους μύστες την εντύπωση ότι δημιουργούσε ρήγμα στην ίδια τη συμπαντική δομή. Παρά ταύτα η περιγραφή των συγκεκριμένων συμπεριμάτων, σαφώς αντιστοιχούν ή ανακαλούν εμπειρίες προερχόμενες από ενθεογενή, εφόσον το θέαμα δεν ήταν αυτού του κόσμου, αλλά κομμάτι ενός άλλου κόσμου, ένα ταξίδι που πραγματώνεται κάτω από τη γη ή και στον υπερουράνιο χώρο, ένας συνδυασμός ανόδου των νεκρών από τον Κάτω Κόσμο. Ταξίδι που διαδραματιζόταν στο λαξευμένο στο βράχο *Τελεστήριο*, όπου κάθονταν περιμετρικά οι μύστες, ο όρος υποδηλώνει την τελεολογική «*έκβαση*» και όχι την αρχή από το *initium*, που βρισκόταν δίπλα στον Οίκο της θεάς στο Ανάκτορο, όπου και ο θρόνος του Ιεροφάντη.

Είναι γνωστό από τις πηγές ότι τα Ιερά ήσαν φορητά σε κάνιστρα. Επομένως ιερά αναγνωρίζονταν γενικά τα αντικείμενα, η εμπειρία αλλά και η θρησκευτική τελετή. Σίγουρα η αίθουσα μύησης δεν ήταν θέατρο, άλλωστε δε μαρτυρείται σκηνική παρουσία. Παρόλα αυτά την Όραση αυτή μπορούσε να τη δει και ένας τυφλός όπως αποδεικνύει μαρμαρίνη αναθηματική στήλη του 5^{ου} αι. από τον τυφλό Ευκράτη, που βρέθηκε στο Τελεστήριο, που μαρτυρεί ότι είδε τη Θεά.

Τελικά τι ακριβώς ήταν αυτό το οποίο οδηγούσε στο Όραμα μέσα στην αίθουσα μύησης τους μύστες; Ο Κλήμης Αλεξανδρείας αναφέρει περιφρονητικά ότι τα Ιερά που έκρυβαν στα κάνιστρα ήταν διαφόρων ειδών φαγώσιμα. Γνωρίζουμε ακόμη ότι ένα ειδικό ποτό ο Κυκεώνας αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος των Μυστηρίων, όπως περιγράφεται κριθάλευρο, νερό, μέντα, φλισκούνη, ένα ποτό τελετουργικό. Αντίστοιχό του είναι το *σομα* της Ινδο-περσικής θρησκείας. Η παρασκευή του ποτού αποδίδεται στην Ιάμβη ή Βαυβώ και το ετοίμασε για τη Δήμητρα όταν κουρασμένη από την αναζήτηση της Περσεφόνης δέχτηκε να εργαστεί, προσέξτε, να σμικρύνει αν και θεά, εισερχόμενη ως τροφός στο

παλάτι της Μετανείρας. Έτσι η μεγάλη- σε ύψος - μέγεθος και ισχύ- θεά αρχικά, κτύπησε το κεφάλι της στην οροφή, προτού πει το ποτό. Ενώ αμέσως μετά σμίκρυνε, και εισήλθε. Το μοτίβο αυτό της εναλλαγής διαστάσεων είναι κοινό σε πολλά πλάσματα του άλλου κόσμου. Υπενθυμίζω το γνωστό μας «*Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων*» του Lewis Carroll.

Η Ιάμβη όπως αναφέρεται σήκωσε το ρούχο της και έδειξε στη θεά τα γεννητικά της όργανα όπου όμως στη δίοδό της «*ήταν εκεί*» ο Ίακχος και ο οποίος κουνούσε το χέρι του. Κατά τους Ορφικούς η επίδειξη επισημαίνει και επιβεβαιώνει την αναπαραγωγική της δυνατότητα, και αποδεικνύει την αμφισημία Ίακχος-αιδοίο. Η λέξη Βαυβώ προσδιορίζει τα γυναικεία εσωτερικά όργανα, εν πολλοίς μιαν και περιφρονητικά για τους άνδρες. Ταυτόχρονα σχετίζεται και με τη βαυβώνα ομοίωμα πέους για την αυτοϊκανοποίηση των γυναικών. Έχουμε επομένως μιαν ερμαφρόδιτη μορφή και εφόσον ο Ίακχος είναι αδελφός της Περσεφόνης, η Βαυβώ αποτελεί μιαν εναλλακτική μορφή της Δήμητρας.

Ο συμβολισμός αυτός της θεάς ως ερμαφρόδιτο πλάσμα έχει πανάρχαια προέλευση όπως αποδεικνύουν ειδώλια από το 5.000 π.Χ. από τη Θεσσαλία μάλιστα φέρει στην κεφαλή επτά ομόκεντρους μυστικιστικούς κύκλους ως πύλο μανιταριού ενώ η όλη στεατοπυγία υποδηλώνει το γνωστό μανιτάρι το μυοκτόνο και αποτελεί μετουσίωση του θέματος των ανθρωπόμορφων μανιταριών που αναφέρει και ο Αριστοφάνης στις Νεφέλες, στο σημείο που παρωδεί τη βεβήλωση των μυστηρίων από το Σωκράτη, τις Εν-γλωττογαστρες. Αντίστοιχος με τον Ίακχο είναι και ο Αιγύπτιος θεός Μπερ που δείχνει και αυτός το δρόμο για το υπερβατικό ταξίδι μέσα από το αιδοίο. Μάλιστα εμφανίζεται να δίδει ζωή σε πομπή ανθρώπων. Γενικά αποτελεί μια εκδοχή των ανθρωπόμορφων μυκητοειδών πλασμάτων που συναντάμε στις παραδόσεις με τις μορφές των καλικαντζάρων και των νάνων.

Δεν πρέπει όμως να λησμονούμε ότι σε πολύ παλαιά παράδοση τονίζεται πως οι αρχικοί κάτοικοι της Κορίνθου ήσαν μανιτάρια, τα οποία ο Σίσυφος τα μεταμόρφωσε σε ανθρώπους. κατόρθωσε να νικήσει το θάνατο και να ανατρέψει τη φυσική τάξη, και να κάνει πραγματικότητα ένα από τα πιο ουτοπικά όνειρα ολόκληρης της ανθρωπότητας και τιμωρήθηκε για αυτό.

Ο σεξουαλικός συμβολισμός της εισόδου σε ιερό χώρο διαιωνίστηκε στη χριστιανική θρησκεία με τη μορφή της mandorla, (Να επισημάνω ότι σε mandorla εμφανίζεται συνήθως ο Χριστός στην Κοίμηση της ΘΚ, αλλά και ως Άρχων των Πάντων σε τοιχογραφίες), αλλά και με διάφορες μορφές.

Η μορφή της ανοιχτής πύλης στο αιδοίο σχετίζεται μέσα από αιγυπτιακές, κρητικές, ελληνικές, ρωμαϊκές αλλά και χριστιανικές παραδόσεις και με τη συκιά, ιδιαίτερα μάλιστα με τον καρπό της, το σύκο. Τα Απόκρυφα αναφέρουν ότι η Θεοτόκος και ο Χριστός κυνηγημένοι από τον Ηρώδη, βρήκαν καταφύγιο μέσα στον κορμό μιας συκιάς. Μα και η Δήμητρα πιστεύεται ότι παρέδωσε το δένδρο συκιά στον Φύταλο στις όχθες του Κηφισσού ποταμού, λίγο πριν εκκλησάκι του Αγίου Σάββα, τον οποίον τιμούσαν με δρώμενα προσπερνώντας τον, οι μύστες. Η συκιά ή «*κράδη*» ή «*κραδία*» έχει άμεση σχέση με το Διόνυσο, εφόσον η Σεμέλη αδελφή της Περσεφόνης, τον συνέλαβε από το Δία αφού ήπιε ποτό φτιαγμένο από την καρδιά του Ζαγρέα όπου *κραδία* ομηρική αντιμετάθεση (συκοφάντης ο επιδεικνύον το σύκο). Συκιά συναντάται και στον κήπο της Εδέμ, θυμηθείτε ότι με το φύλλο της κάλυψαν το γυμνό σώμα τους οι πρωτόπλαστοι. Αλλά ο οραματιστικός του χαρακτήρας, διασώζεται και στο κατά Λουκά Ευαγγέλιο όπου ο Ζακχαίος για να ιδεί τον Ιησού, ανέβηκε σε συκιά.

Ας ακολουθήσουμε και πάλι το νήμα της διαδικασίας της νυκτερινής μύησης στην αίθουσα των μυστηρίων, όπου σύμφωνα με τις παραδόσεις κατά τα μεσάνυχτα οι αόρατοι κόσμοι πλησίαζαν τη γήινη σφαίρα και οι ψυχές που αποκτούν υλική ύπαρξη, εισέρχονται σε αυτή. Για την πόση του Κυκεώνα χρησιμοποιούσαν ειδικό δοχείο το «*άγγος*». Η προετοιμασία του ποτού γινότανε μετά την είσοδο των μυστών, μέσα στον «*κέρνο*»

κεντρικό δοχείο με μικρά περιφερειακά τους *κουτλίσκους*. Ο Ιεροφάντης μοίραζε τους κέρνους στις έριες που τους έβαζαν στο κεφάλι τους ενώ πολλά από τα περιφερειακά ήσαν αναμμένα και όταν οι κερνοφόρες χόρευαν τον κυκλικό χορό δημιουργούσαν φαντασμαγορικό θέαμα. Αν και άλλοι ερευνητές θεωρούν ότι άναβαν κάποια μεγάλη φωτιά. Στη συνέχεια το αναμίγνυαν σε μεγάλα τελετουργικά δοχεία κρασιού τους *κρατήρες* όχι όμως με κρασί αφού αυτό απαγορευόταν αυστηρά στην Ελευσίνα αλλά με νερό που έφεραν με υδρία. Τα συστατικά του ποτού τα μετέφεραν μέσα σε μυστικές «*κίστες*» κρατώντας τις στο κεφάλι δυο έριες όπως απεικονίζεται στην *Καρυάτιδα* της Ελευσίνας (φωτ.). Η λέξη προέρχεται κατά το Διοσκουρίδη (1,97) από το θάμνο *κίσθο* ή *κίσθαρο* από τον οποίο βγαίνει το λάβδανο. Ενώ η *ροζέττα* που εικονίζεται στο κιονόκρανο, αποτελεί απεικόνιση της οπιούχου παπαρούνας που συνδέεται με τη θεά από τη *μινωική εποχή*, έχοντας αντίστοιχα, τα *ειδώλια* με τον κεφαλόδεσμο και τρεις κάψες παπαρούνας. Άλλωστε είναι γνωστό ότι η κάψα του κίσθου ομοιάζει με αυτήν της παπαρούνας, με της αγριοτριανταφυλλιάς αλλά και με τα άνθη της ροδιάς, όλα σύμβολα της καρπερής μήτρας πέρα από τη στενή αιδοϊκή σχισμή κάλυκα.

Πρώτος έπινε ο Ιεροφάντης «*Άνοιξα την κίστη ήπια τον Κυκεώνα*» ήταν η τελευταία συμβολική φράση και ακολουθούσαν οι μύστες. Πλήθος είναι οι δοξασίες για την ταυτότητα όχι του ποτού Κυκεώνα αλλά του ψυχοτρόπου που υπήρχε μέσα σε αυτό. Σίγουρα αποτελούσε μέρος του μυστικού των απορρήτων. Όμως υπήρχαν και τα άρρητα αυτά που ξεπερνούσαν τη δύναμη του λόγου. Δηλαδή έχουμε το απόρρητο με τη μορφή ενός καλά κρυμμένου μυστικού και το άρρητο κάτι πλήρως άφατο. Και κατά την ύψιστη στιγμή της Μύησης ο Ιεροφάντης άνοιγε ξαφνικά την θύρα του Ανακτόρου και «*υπό πολλώ πυρί τελών τα μεγάλα και άρρητα μυστήρια βόά και κέκραγε λέγων: Ιερόν έτεκε πότνια Κούρον, Βριμώ Βριμόν, τούτέστιν Ισχυρά Ισχυρόν*» (Ιππόλ. Έλεγχος, 5,8). Ο Απουλήσιος στο έργο του «*Μεταμορφώσεις*» ή «*Ο Χρυσός Όνος*» περιγράφει την μύηση του στα Ελευσίνα Μυστήρια «*Άγγιξα τα σύνορα του θανάτου και πατώντας στο κατώφλι του παλατιού της Περσεφόνης επέστρεψα παλεύοντας με όλα τα στοιχεία. Στο μέσον της νυκτός είδα τον ήλιο να λάμπει με ζωηρό φως έφτασα μπροστά στους Θεούς του Άδου και προσκύνησα από κοντά*».

Ο Βριμός στον Ομηρικό ύμνο ονομάζεται Πλούτος, συνώνυμο του Πλούτωνα θεού του Κάτω κόσμου. Μα και ο Πλάτων το αναφέρει ως προερχόμενο από τη γη. Ενώ σώζεται το επίθετο Πλουτονίς για τη Περσεφόνη και στην Ελευσίνα, ενώ μέσα στο απαγορευμένο άδυτο υπήρχε όρυγμα με ναό του Πλούτωνα. Το Βριμώ που σημαίνει οργισμένη χαρακτηρίσε τη Δήμητρα - Δνού- μετά το βιασμό της από τον Δία, έχει σχέση με τον Διόνυσο Βρώμιο που συναντάται στα ιερά της

Δήμητρας, ενώ είναι και ένα από τα επίθετα της θεάς Εκάτης. Αποτελεί διπλή ενσάρκωση της βασίλισσας του θανάτου Περσεφόνης και Εκάτης, θριαμβεύοντας επί της χθόνιας πλευράς της γυναικείας φύσης, χαρίζει γιο στον κύριο του θανάτου, μετατρέποντας τον καταστροφέα, σε σωτή-ρα της

ανθρωπότητας με το όνομα Εύβουλος αλλά προσφέροντας και το κέρας της Αμαλθείας. (φωτ.).

Σύμφωνα με τις αρχαίες θεϊκές γενεαλογίες η Δήμητρα βιάστηκε σε τρεις φορές οργωμένο χωράφι, σύνδεση με τα δημητριακά, συνέλαβε τον Πλούτωνα και

μετέχει ως ισότιμη θεά στον κάτω κόσμο. Η αρπαγή της Περσεφόνης, στην πηγή *Κυάνη*, επιφέρει αναταράξεις στην προσπάθεια ενσωμάτωσης του Θανάτου στο μεγάλο κοσμικό σχέδιο του Δία. Γιαυτό και ο Δίας της χάρισε το νησί της Σικελίας ως γαμήλιο δώρο. Η Δήμητρα θρηνώντας για την κόρη της, «.. *άγονη κι ολέθρια χρονιά στην πολυθρέφτα γη για τους ανθρώπους έκαμε*.. Όμως ο Άδης μετά και από την άτυχη προσπάθεια του Πειρίθους, βασιλιά των Λαπιθών, που θέλησε να πάρει ως δική του γυναίκα την Περσεφόνη, τη γυναίκα του Πλούτωνα-Άδη, και που αποτελεί την τρίτη κάθοδο ηρώων στον Άδη, (Ηρακλής, Ορφέας) κατάφερε δίνοντας στην Περσεφόνη το μισό από σπόρο *ροιάς* - ροδιού, απόδειξη τέλεσης γάμου να την καταστήσει έγκυο και να νομιμοποιήσει την παραμονή της στο βασίλειό της, ενσωματώνοντας με τον τρόπο αυτό τον Κάτω Κόσμο στο μεγάλο σχέδιο διαμέσου του Εύβουλου. Στην ουσία, αποκαθιστώντας τις κατάλληλες διόδους ή *προξενεία* ούτως ώστε να έχουν ή να εξυπηρετούν τη διπλή δικαιοδοσία ως πνεύμα και σάρκα, αφού είναι ο τόπος όπου τα πολιτικά αντίθετα συνυπάρχουν και αναμιγνύονται (*υπόγειοι ποταμοί-ηφαιστεια*).

Η Δήμητρα συγκατατίθεται, γονιμοποιεί τη μήτρα της γης στο Ράριο πεδίο, διδάσκει τις τελετές των Μυστηρίων «..*που κανείς δεν πρέπει να ερευνά κι ούτε να παραβαίνει ούτε να τα κοινολογεί*...». Έτσι η «*Κόρη του σίτου*», μετά από τέσσερις μήνες, «*ανεβαίνει*» στον Επάνω Κόσμο, για να συναντηθεί και να παραμείνει μαζί με τη «*Μητέρα των σιτηρών*», ενώ συγχρόνως η αποθηκευμένη συγκομιδή της προηγούμενης σοδιάς θα βγει από τις υπόγειες σιταποθήκες, για να σπαρθεί, ώστε να παραχθεί η καινούργια σοδιά. Αυτό που έβλεπαν οι μύστες έχοντας ακολουθήσει τόσες ημέρες το σαμανικό μονοπάτι της ίδιας της θεάς, ενέπιπτε στο δεύτερο είδος απαγόρευσης αφού όποιος δεν το είχε «*δεί και δεν το είχε βιώσει*» δεν μπορούσε να το εκφράσει με λόγια. Ενώ χτυπούσε «*κεραύνιον ηχείον*».

Διαμέσου ψυχοτροπικού ισοδυναμίου, σίγουρα, έβλεπαν την «*επιτροφή*» της θεάς, την Επιφάνεια της Κόρης, την άνοδό της όχι όμως από υπόγεια δώματα, τα οποία και ουδέποτε υπήρχαν, και με τελική αποθέωση του θαυματουργού παιδιού, άγνωστης - απόκρυφης- ταυτότητας, πιθανόν γέννημα τριών θεοτήτων (Δήμητρα, Περσεφόνη, Εκάτη) με το όνομα Τριπόλεμος, ο τρεις φορές αροτριών εκ του τρίπολος, αλλά και το κέρας της αφθονίας. Το αναφερόμενο *κεραύνιον ηχείον* ανακαλεί στη μνήμη μας τους Κρήτες Κουρήτες της μινωικής λατρείας, όπου η ασπίδα -τύμπανο- που είχαν ήταν δερμάτινη και ο εξοπλισμός των πολεμιστών μουσικός-πολεμικός, προσφορά των Κουρητών προς το θεό Διόνυσο, του γνωστού ως Διθύραμβο Έκθαμβοι οι Μύστες κοίταζαν ψηλά φωνάζοντας «*Υε*» (=βρέξε) και κατόπιν έσκυβαν προς την γη, λέγοντας «*Κύε*» (=καρποφόρησε).

Έχει επομένως ενδιαφέρον να ερευνήσουμε έτι περαιτέρω τα σχετικά με το ψυχοτροπο ποτό. Πριν από χιλιάδες χρόνια είναι αποδεχτό, ότι υπήρξε ένα στάδιο στην εξέλιξη της αυτοεπίγνωσης του ανθρώπου κατά το οποίο η ανακάλυψη ενός μανιταριού με θαυματουργές ψυχοτροπικές ιδιότητες, λειτούργησε ως

αποκάλυψη και ψυχικός πυροδοτικός μηχανισμός ξυπνώντας του πανίσχυρα συναισθήματα δέους, λατρείας, τρυφερότητας και αγάπης. Απόδειξη είναι ότι την πόση αυτού του ροφήματος περιέβαλαν οι Έλληνες και όχι μόνον, με μουσικότητα, αυστηρή επιτήρηση και πραγματοποιοείτο μόνον κάτω από ειδικές και μοναδικές τελετουργίες. Ο Μίρσεα Eliade θεώρησε, εσφαλμένα όπως έχει αποδειχτεί, ότι η χρήση αυτών των παραισθησιογόνων χαρακτήριζε το τέλος του σαμανισμού και των αρχαίων θρησκειών. Δε θα ασχοληθώ με τη θέση, τη λατρεία του μανιταριού στην παγκόσμια εθνολογία, θα περιοριστώ στα στοιχεία τα έχοντα σχέση με την Ελευσίνα και το ψυχοτροπικό της ένθεο. Όμως οφείλω να σας πω ότι, στο παγκόσμιο συνέδριο Ελληνιστών στη Γρανάδα πριν τέσσερα, όπου έλαβα μέρος με εισήγηση, υπήρχαν δύο εισηγήσεις μια από Ελλάδα και μια από Λευκορωσία που είχαν ως θέμα τους τα μανιτάρια ως μαγικά στοιχεία.

Υπάρχει ένα μαρμάρινο ανάγλυφο από τη Φάρσαλο της Θεσσαλίας, στο Λούβρο όπου απεικονίζονται η Περσεφόνη και η Δήμητρα αντικριστά κρατώντας στο υψωμένο χέρι τους η κάθε μια από ένα μανιτάρι, ενώ διακρίνεται και το πάνινο σακούλι η *κίβισι*, από το οποίο το έβγαλαν. Είναι γνωστό ότι σε τέτοιο σακούλι ο Περσέας έβαλε και το κεφάλι της Μέδουσας το αίμα της οποίας ήταν σύγχρονα *πανάκεια* και *δηλητήριο*. Ο αποκεφαλισμός της όμως αναπαρίσταται σε αμφορέα από την Πέργαμο, ως το κόψιμο των μαγικών μήλων στον κήπο των Εσπερίδων, ενώ το κεφάλι της Μέδουσας συνοδεύεται από δύο μεγάλα μανιτάρια απόδειξη της μαγικότητάς των. Άλλωστε ο Περσέας είναι γνωστός και ως «*συλλέκτης μανιταριών*» και φέρει στις απεικονίσεις κατά κανόνα πύλο μεγάλο μανιταριού με κόκκινες βούλες. Όμως σημαντικές πληροφορίες αντλούμε και από περιγραφές από την κάθοδο του Ηρακλή στον Κάτω Κόσμο, όπως αυτή απεικονίζεται σε μια τεφροδόχο. Επικεφαλής της πομπής είναι ο Ίακκος, η Δήμητρα και η Περσεφόνη. Στην άκρη ο Ηρακλής θυσιάζει κοίρο εφόσον ήταν το προαπαιτούμενο της μύησης. Δίπλα του ένας ιερέας κρατάει πιάτο όπου υπάρχουν τρία μεγάλα μανιτάρια με στρογγυλούς *πίλους* και χονδρούς *στύπους*, σύμφωνα και με την τριαδικότητα της θεάς. Το ίδιο περιστατικό σε μια άλλη σαρκοφάγο, ο ιεροφάντης δίδει στον Ηρακλή πιατέλα με όρθια μανιτάρια. Σε αυτή, στην αρχή, εικονίζεται σκυιά όπου βρίσκεται ο Φύταλος που κρατεί σύκα ως μέσο εισόδου στην τελετή. Ακόμη σε πάλινο αγγείο από την Απουλία διακρίνεται να εξέρχεται η κεφαλή της Περσεφόνης από το κόμμα έχοντας τη μορφή μεγάλου μανιταριού.

Μιαν ακόμη ένδειξη για το συμβολισμό του μανιταριού ως διαμεσολαβητή με τον άλλο κόσμο αποτελεί η ύπαρξη πολλών μνημάτων ή επιτύμβιων σε σχήμα μανιταριού ή διακοσμημένων με μανιτάρια, όπως αυτό της Λυσάνδρας κόρης του Αλεξάνδρου από τη Βηθανία όπου είναι καθιστή, την παραστέκουν δυο ψυχές -νυχοπεταλούδες- και δυο χθόνια σκυλιά, απόδειξη ότι είχε μυηθεί σε μυστηριακή θρησκεία, πιθανόν να ήταν ιέρεια.

Προηγούμενα είδαμε ότι η Δήμητρα συγκατατίθεται και γονιμοποιεί και πρακτικά, τη μήτρα της γης στο Ράριο πεδίο και διδάσκει τις τελετές των Μυστηρίων, στη βάση της αποδοχής των τοξικών ανθών ως συγγενή προς τα βρώσιμα και την εξάρτηση των καλλιεργησίων από την εξημέρωση των αρχέγονων, σε μια αντιστοιχία μετατροπής του φυτού Κισσού, του Διονύσου, σε άμπελο, με τον Στάφυλο το γιό του,

αποδίδοντας το μαγικό, παραισθησιογόνο ποτό, τον οίνο παραστάσεις τέτοιων τελετουργιών σώζονται σε αμφορείς του Διονύσου που αναφέρονται στη μεταγενέστερη μετατροπή και γέννηση από τον κισσό των σταφυλών.

Στη βοτανική της ταυτότητα η Δήμητρα, διαιώνισε την παράδοση της μινωικής θεάς, όπως φαίνεται στο χρυσό δακτυλίδι (φωτ) που εικονίζει τρεις γυναίκες διαφορετικής ηλικίας με τις παραδοσιακές μορφές της παρθένας, της μητέρας, της γραίας να προσφέρουν κάψες παπαρούνας στη θεά που κάθεται κάτω από το ιερό δένδρο, συνδυάζοντας ή μετατρέποντας πλέον την παπαρούνα με τα δεμάτια του σταριού. Ένα γεγονός που το επισημαίνει και ο Ιεροφάντης, παρουσιάζοντας τον «εν σιωπή τεθερισμένου σιάχους». Η βοτανολογική παράδοση προσέδιδε στα βότανα, ανάλογα με τις διαθέσεις τους, διάφορες αντιφατικές, διπτές, αντιδράσεις και επιδράσεις, όπως το μανιπάρι αλλά και ο μανδραγόρας τον οποίο αναφέρει και ο Πυθαγόρας.

Στην πραγματικότητα η στείριότητα των αγρών μέσα στη θλίψη της για την απαγωγή της κόρης της είναι πιθανόν να έλαβε μορφή μάλιστα από ζιζάνια. Στοιχείο που συναντάμε ως πολεμική μηχανή και στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο «εν δε τω καθεύδειν τους ανθρώπους ήλθεν αυτού ο εκθρός και έσπειρε ζιζάνια ανά μέσον σίτου και απήλθεν». Δηλαδή η αποκάλυψη της Ελευσίνας, μέσα πλέον από την εθνοβοτανολογική παράδοση είναι το κριθάρι, η καλλιεργημένη τροφή και όχι ο βλήκων το φλισκούνη, άγριο βοτάνι μέσα από τη διαδικασία που εμφανίζεται στην απόκρυφη γνώση των βοτανιστών, μόνον γυναικών, που συνέλεξαν με μαγικές και συνήθως νυχτερινές διαδικασίες, τα βότανα που χρησιμοποιούσαν στις διονυσιακές τελετουργίες. Έτσι έχουμε το ζιζάνιο ή ήρα λόλιο το μεθυσμένο, *Lolium Temulentum*, που θεωρείται ως ο πρωτόγονος αδελφός των δημητριακών, με γνωστές παραισθησιογόνες ιδιότητες, ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή. Τόσο το κριθάρι όσον και το λόλιο φιλοξενούν πολύ συχνά ένα μυκητώδες παράσιτο το εργότιο κοινώς σκωρίαση, έχοντας ερυθρό χρώμα, *ερυσιβώδης όλυρα*, στο οποίο και οφείλουν τις ψυχοενεργές ιδιότητές τους, τις οποίες ως φαίνεται τις γνώριζαν οι βοτανίστριες. Μια παράδοση που έχει βαθιές τις ρίζες της στον αρχαίο κόσμο. Άλλωστε πολλές επιδημίες του Μεσαίωνα οφείλονται σε ψωμί φτιαγμένο από σίκαλη μολυσμένη με εργότιο. Μάλιστα ιδρύθηκε και θρησκευτικό τάγμα του Αγίου Αντωνίου για να φροντίσει τους πάσχοντες από *εργοτισμό*. Εδώ θα επισημάνω το επίθετο της Δήμητρας ως *Ερυσίβη* αλλά και τα κόκκινο χρώμα του χιτώνα και των υποδημάτων της. Τελικά πιστεύω όπως και πολλοί άλλοι ερευνητές, ότι η χρήση βοτανικού διεγερτικού ίσως είναι η περισσότερο αξιόπιστη υπόθεση στο να περάσει κάποιος μύστης σε κατάσταση διεύρυνσης της συνείδησης και να στέκεται εκστασιασμένος κάτω από το φώς των στροβιλιζό-μενων ιερειών.

Θα μπορούσατε να ρωτήσετε αποκόμιζαν κάτι οι μύστες από την άνοδό τους στην Εποποιεία; Θα σας απαντήσω πολύ απλά. Αντιμετώπιζαν με εμπιστοσύνη τη μετάβαση στον Κάτω κόσμο, όμως αποζητούσαν ή και απαιτούσαν την πρόσβαση τους στην αιώνια μακαριότητα. Την ευδαιμονία, τη μόνιμη λύτρωση από τα βάσανα. Χαρακτηριστικά είναι τα χαραγμένα επιγράμματα πάνω σε χρυσά επιστόμια σχήματος μυρτιάς που βρέθηκαν σε τάφους της Θεσσαλίας, της Βοιωτίας, αλλά και της Απουλίας, όπως «*Φερσεφόννη Ποσειδίππος μύστης ευσεβής*», δηλαδή «*προς την Περσεφόννη, εγώ ο Ποσειδίππος είμαι μύστης ευσεβής*» και συνεχίζει ακολουθώντας τον «*..μυστικόν οίμον επί Ραδάμανθου*

κοίμην..», τον μυστικόν ή ιερόν δρόμο, οδηγούμαι ενώπιον του Ραδάμανθου. Όμως πρέπει να αναγνωριστεί και από τους φύλακες έτσι «*..σύμβολα ανδρικοεπαιδόθυρσον, βριμώ, βριμώ είσιθι ιερόν λειμώνα. άποινος γαρ ο μύστης*», δηλαδή «*σύνθημα, άνδρα, παιδί, δος μου τον θύρσον Βριμώ/Περσεφόννη είσελθε στο ιερό λιβάδι, ο μύστης ανταμείβεται*.

Είναι δυνατόν να αναζητήσατε ή έστω αναζητάτε χρησμούς από το μαντείο της Νύκτας και της Σελήνης; Καταστείτε ευδαιμόμονες. Ρίξτε ή πηδήξτε και εσείς, όπως ο Εμπεδοκλής στην Αίτνα, μέσα στον κρατήρα του συμβολικού υπόγειου ηφαιστείου όπου κινούνται τα καθαρτήρια ποτάμια νερά, προκειμένου να γίνεται αγνοί και αθάνατοι, *τέλειοι άνθρωποι*, ικανοί να ανυψωθείτε και πάλι στον ουρανό. Μην λησμονείτε όμως ότι, ο κρατήρας δεν έχει όριο πουθενά στη γη, ούτε και πυθμένα, αλλά περιφέρεται όπου υπάρχει ανθρώπινο γένος, σε όνειρα και οράματα. (Πλούταρχος), αλλά κυρίως μη λησμονείται το διαβατήριο σύνθημα ούτως ώστε να μπορέσετε να εισέλθετε, να πείτε από την πηγή της Μνημοσύνης και να αναγεννηθείτε ως *όλβιοι και μακαριστοί*.

Στέλιος Μουζάκης
stelmouzakis@hotmail.gr

Άνθισε λουλούδι μου

Άνθισε λουλούδι μου
δείξε την ομορφιά σου
Πέταξε απτέ μου
Άνοιξε τα φτερά σου.

Ο άνεμος θα φέρνει τη φωνή σου
Ο ήλιος θα μου δίνει τη ζεστή σου αγκαλιά
Στ' αστέρια θ' αντικρύζω
τα μάτια σου τα φωτεινά.

Πέτα απτέ μου! Πέταξε μακριά
Στις κορυφές του κόσμου
κι ακόμα πιο ψηλά.

Φύλαξε το παιδί μου Παναγιά μου
Στην αγκαλιά σου κράτα το σφιχτά
Τα πρωϊνά "Μαμά" σαν θα φωνάζει
Τα βράδια σκέπαζε το μου γλυκά.

Μεγάλωσες παιδάκι μου
και πας σ' άγνωστους δρόμους
Ν' ακολουθήσω δεν μπορώ
τους γρήγορους ρυθμούς
και τους δικούς σου κόσμους.

Μεγάλωσες ψυχούλα μου
δεν μ' έχεις πια ανάγκη
Μόνο να ξέρεις μ' έβγαλες
απ' το βαθύ σκοτάδι.

Η αγάπη μας σωσθήβιο
σ' ωκεανούς μεγάλους
Πήγαινε! Πέτα ψηλά
Να φτάσεις κόσμους άλλους.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ποίημα αφιερώνεται στην κόρη μου που φεύγει και δεν γνωρίζω πότε θα γυρίσει.

Πόπη Πρίντζη

Τα Δικαιώματα των Παιδιών

Όπως οι μεγάλοι, έτσι και τα παιδιά έχουν δικαιώματα που προστατεύονται από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού (Unicef). Η Σύμβαση περιλαμβάνει 54 άρθρα, τέθηκε σε ισχύ από το έτος 1990 και την έχουν υπογράψει σχεδόν όλες οι χώρες του κόσμου. Τα κυριότερα δικαιώματα των παιδιών είναι:

- Το δικαίωμα για ζωή, δηλαδή για στέγη, φαγητό και γιατρό αν αρρωστήσουν.
- Το δικαίωμα να είναι ασφαλή, δηλαδή να μην τα κακοποιούν, να μην τα αμελούν, να μην τα εκμεταλλεύονται.
- Το δικαίωμα για εκπαίδευση και παιχνίδι.
- Το δικαίωμα να σκέφτονται και να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους.

Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί τακτικά προσωπικές σχέσεις και απ' ευθείας επαφές με τους δύο γονείς του, εκτός εάν τούτο είναι αντίθετο προς το συμφέρον του.

Τι κάνει ο Συνήγορος του Παιδιού;

Όταν ένα δικαίωμά σου παραβιάζεται, προσπαθεί να προστατεύσει και να αποκαταστήσει το δικαίωμα αυτό, παρακολουθεί την τήρηση των δικαιωμάτων σου από την Πολιτεία, ενημερώνει το κοινό και ανταλλάσσει απόψεις με φορείς για να προτείνει λύσεις. Για να παρέμβει, χρειάζεται να γνωρίζει ότι το δικαίωμα παραβιάζεται, δηλαδή να επικοινωνήσει εσύ ή κάποιος άλλος μαζί με σένα για να τον ενημερώσεις.

Πώς μπορώ να επικοινωνήσω με το Συνήγορο του Παιδιού;

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με το Συνήγορο:

Τηλεφωνικά: 800.11.32.000 (τηλέφωνο χωρίς χρέωση για παιδιά, Δευτέρα - Παρασκευή 9:00πμ.-4:00μμ.), 2131306703 (Γραμματεία Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, Δευτέρα - Παρασκευή 9:00 πμ.-4:00 μμ.), 2131306600 (τηλεφωνικό κέντρο Συνηγόρου του Πολίτη, Δευτέρα - Παρασκευή, 8:30πμ.-2:00μμ.)

Ταχυδρομικά: Συνήγορος του Πολίτη- Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού, Χατζηγιάννη Μέξη 5, Αθήνα Τ.Κ. 11528 Με φαξ : 2107292129 (Συνήγορος του Πολίτη), 2131306639 (Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού)

Στο διαδίκτυο: e-mail: cr@synigotos.gr (Γραμματεία Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού) ή μέσω της παρακάτω φόρμας ανταπόκρισης, ιστοχώρος: www.0-18.gr

Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε τα γραφεία του Συνηγόρου του Πολίτη: Χατζηγιάννη Μέξη 5, Αθήνα (περιοχή Χίλτον, στάση μετρό: Μέγαρο Μουσικής), καθημερινές 9:00πμ.-2:00μμ.

Βασιλική Ανθή Κουδουμά
Εκπαιδευτικός, Δημοτικής Εκπαίδευσης

Ήλιος II

Αργοπατώντας έφτασα κι απόψε στο λιμάνι
στην προκουμαία κάθισα βαρύς και σκυθρωπός
κάπνιζα και αγνάντευα των βαποριών τα φώτα
κάπνιζα και σκεφτόμουνα χωρίς κάποιον ειρμό.

Εικόνες σκόρπιες, άτακτες τον νου μου τριβελίζαν
καθώς το κύμα έσκαγε πετάγοντας αφρό
έτσι κι οι μάυρες σκέψεις μου έσκαγαν σαν οβίδες
στην προκουμαία του μυαλού, το έσκατο οχυρό.

Το ένιωθα πως ήμουν στα πρόθυρα μιας κρίσης
από αυτές που ύπουλα φθείρουν το λογικό
χωρίς ν' αντιλαμβάνεσαι όλο το μέγεθός τους
εξόν την ύστατη στιγμή, το τελευταίο λεπτό.

Δεν ήξερα τι θά 'κανα κι ούτε που το σκεφτόμουν
άκουγα μόνο του νερού τον άγριο παφλασμό
μια λάμπα του ηλεκτρικού έριχνε φως παρέκει
κι εγώ σιγά κλεινόμουνα σε κέλυφος σκληρό.

Ξαν υποβόατης χάθηκα σ' ονειρεμένους κόσμους
(οι σκέψεις κατακάθιζαν επώδυνα κι αργά)
τα βλέφαρά μου βάρυναν, πέταξα το τσιγάρο
κι αποκοιμήθηκα αργά σε ύπνο λυτρωτικό.

Με ξύπνησε το χάραμα, του ήλιου οι ακτίνες
που παίζανε χαρούμενες απάνω στο νερό
η θάλασσα πιο ήρεμη λες και χαμογελούσε
σαν μια γυναίκα όμορφη φορώντας νυχτικό.

Τα βλέφαρά μου έτριψα λιγάκι να ξυπνήσω
έπειτα στάθηκα ορθός του ήλιου το φως να δω
και 'κει καθώς στεκόμουνα πάνω στην προκουμαία
καιρέτσα όπως καιρετούν φίλο καρδιακό.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ποίημα αναφέρεται αρκετά ξεκάθαρα σε μια ιδιαίτερη αδυναμία που τρέφει ο ποιητής στον Ήλιο σαν πηγή ζωής, αισιοδοξίας και χαράς. Η νύχτα και το σκοτάδι αποτελούν σύμβολα μελαγχολίας και παραφροσύνης. Ο ύπνος κατά την διάρκεια της νύχτας είναι το μέσο διαφυγής από τον πόνο και την ολοκληρωτική διάλυση της λογικής. Τα όνειρα συμβολίζουν μια τάση φυγής από την πραγματικότητα έτσι όπως την αντιλαμβάνονται οι περισσότεροι άνθρωποι. Σε τελική ανάλυση το ποίημα είναι μία προσπάθεια εξωτερίκευσης συναισθημάτων που έχουν απωθηθεί και δεν μπορεί να τα αντέξει ο ποιητής παρά μόνο υπό το φως της μέρας.

Θεωνάς Χαρατσής

Πορεία προς την Πεντηκοστή και τα Έσχατα

Του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Η περίοδος μετά το Πάσχα λέγεται «Πεντηκοστάριο». Μετά την μεγάλη νίκη επί του θανάτου, που επέφερε η Ανάσταση του Χριστού, πηγαίνουμε για την μεγάλη εορτή της Πεντηκοστής. Πενήντα μέρες μετά το Πάσχα εορτάζουμε την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος στους μαθητές του Χριστού και μέσω αυτών σε όλους τους ανθρώπους. Αυτήν την «κάθοδο» την είχε προαναγγείλει ο Χριστός ευρισκόμενος στην γη.

Έχουμε μια εξέλιξη στο θέμα της εορτής. Ήταν αρχικώς αγροτική, αργότερα «μνημόνευε» το ιστορικό γεγονός της Διαθήκης και τελικά κατέστη η εορτή της δωρεάς του Πνεύματος, που εγκαινιάζει στην γη την νέα Διαθήκη.

Ήταν εκτός από την εορτή του Πάσχα και της Σκηνοπηγίας, η Τρίτη σημαντική εορτή των Ιουδαίων, στην οποία έπρεπε ο κάθε πιστός να ταξιδέψει στα Ιεροσόλυμα και να μετασχει των «ακολουθιών» εκεί. Όπως προείπαμε ήταν αρχικά εορτή αγροτική και πιο συγκεκριμένα η εορτή του θερισμού (Εξ.23,16). Έτσι, τότε, προσφέρονταν οι «απαρχές» των προϊόντων της γης που καλλιεργούσαν (Εξ.34,22).

Μετά η εορτή έγινε επέτειος. Η Διαθήκη είχε συναφθεί πενήντα μέρες μετά την έξοδο των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο (Εξ. 19, 16), που εορταζόταν το Πάσχα. Ως επέτειος η εορτή θεσπίστηκε από τον 2ο αιώνα π. Χ. όπως φαίνεται από τα κείμενα Πιπγές που ανακαλύφθηκαν στο Κουμράν, αλλά και όσα αναφέρουν οι ραβίνοι.

Ο προφήτης Ιωήλ μας παρουσιάζει την έκχυση του αγίου Πνεύματος σε όλον τον κόσμο. Το άγιο Πνεύμα εικονίζεται ως άνεμος και φωτιά και τοποθετείται ως προέκταση των θεοφανειών της Παλαιάς Διαθήκης.

Στην Καινή Διαθήκη έχουμε σαφή αναφορά περί της ελεύσεως του αγίου Πνεύματος στους Αποστόλους και μάλιστα με την μορφή πυρηνών γλωσσών (Πραξ.2,4). Οι μαθητές μίλησαν ξένες γλώσσες και διακηρύσσοντας έτσι την παγκόσμια προοπτική εξάπλωσης του Ευαγγελίου και τόν οικουμενικό του προορισμό. Η διαίρεση των εθνών που έγινε στην Βαβέλ (Γεν.11, 19) βρίσκει τώρα «θεραπεία» με την ενότητα της Πεντηκοστής. Ο Χριστός δια του αγίου Πνεύματος δίνει δύναμη, χαριτώνει και ενισχύει τους Αποστόλους και τους διαδόχους τους, ώστε να μιλήσουν για όσα είδαν και άκουσαν και όσα με τα χέρια τους ψηλάφησαν: «λήψεσθε δύναμιν ἐπέλθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς».

Οι Πατέρες της Εκκλησίας όταν γίνεται αναφορά στην έκφραση «βάπτισμα ἐν Πνεύματι» μιλούν για την ανάθεση της ιεραποστολικής εξουσίας στην Εκκλησία. Η Πεντηκοστή υποστηρίζουν ότι είναι ο νέος Νόμος. Είναι η δυνατότητα αναδημιουργίας ολόκληρου του κόσμου. Η δωρεά του αγίου Πνεύματος είναι αυτή, που αν ο άνθρωπος είναι δεκτικός, μπορεί να τον ανακαινίσει, όπως μπορεί να ανακαινίσει συλλογικά ολόκληρο τον κόσμο. Το άγιο Πνεύμα είναι «αποταμιευμένο» στην Εκκλησία. Εκεί το «βρίσκουμε». Εκεί το λαμβάνει ο πιστός ως δωρεά, μέσω των ιερών Μυστηρίων, όταν φυσικά είναι δεκτικός σε μία τέτοια εμπειρία.

Τέλος, η δωρεά του αγίου Πνεύματος χαρακτηρίζει «τα έσχατα», μια περίοδο που αρχίζει με την Ανάληψη του Χριστού και θα ολοκληρωθεί με την «εσχάτη» ημέρα, τότε που ο Χριστός θα ξανάρθει με την Δεύτερή του παρουσία.

Ιωάννης Καποδίστριας: Ο Έλληνας διπλωμάτης που κυριάρχησε στην Ευρώπη!

Ο Ιωάννης Καποδίστριας επρόκειτο για ένα ιδιαίτερα χαρισματικό άνθρωπο που με τις γνώσεις και την πνευματική του οξύνοια καθόρισε την εξωτερική πολιτική όλης της Ευρώπης του 19ου αιώνα! Γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1776 από αριστοκρατική οικογένεια, γραμμένη στη Χρυσή Βίβλο (Libro d'Oro) και σπούδασε στην Πάντοβα της Ιταλίας ιατρική, νομικά και φιλοσοφία. Εφοδιασμένος με μία τόσο μεγάλη πνευματική καλλιέργεια, το να γίνει ικανός πολιτικός και διπλωμάτης ήταν μονόδρομος!

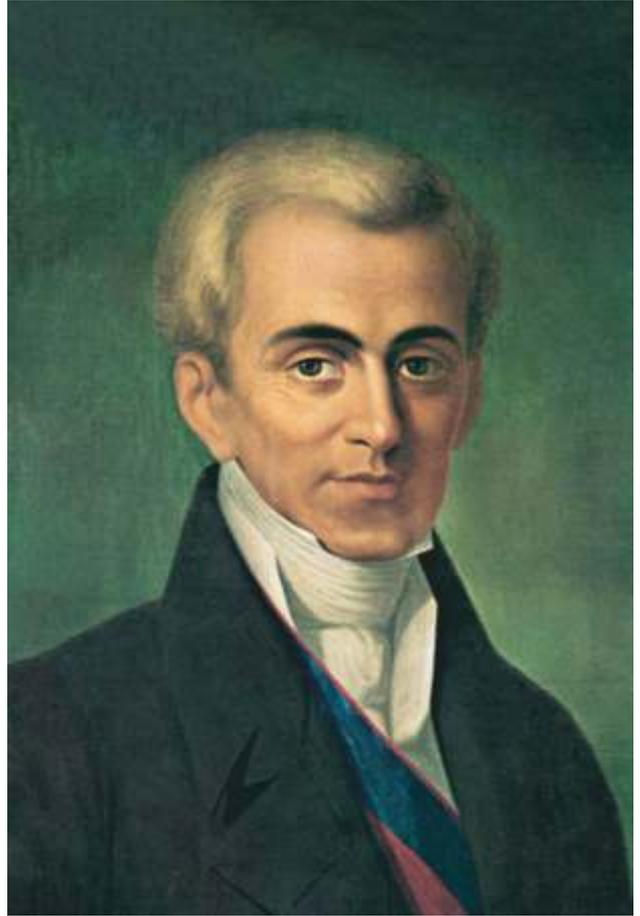
Απαρχή της πολιτικής του καριέρας αποτελεί η εκλογή του το 1803 ως Γενικός Γραμματέας της Επανάστασης Πολιτείας. Η εκλογή του αυτή οφείλεται στο σεβασμό και στην εμπιστοσύνη την οποία έτρεφε ο κερκυραϊκός λαός για το πρόσωπό του. Ο Καποδίστριας με βάση τις φιλελεύθερες απόψεις του συμμετείχε στη σύνταξη του Ιονίου Συντάγματος (1806) και ένα χρόνο αργότερα ορίστηκε επίτροπος για την άμυνα της Λευκάδας κατά των στρατευμάτων του Αλή Πασά. Μέσω αυτών των δράσεων ήρθε σε επαφή με τις Προστάτιδες Δυνάμεις των Επαναστών, απέρριψε τη συνεργασία με τους Γάλλους υπό τον Ναπολέοντα και πήρε το μέρος του Ρώσου Πληρεξούσιου, Γεωργίου Μοντσενίγου. Η μεγάλη αυτή απόφαση ήταν καθοριστική για την πορεία της καριέρας του μιας και τον οδήγησε στην Αγία Πετρούπολη!

Ο Κερκυραίος στη Ρωσία σύντομα ξεχώρισε για τις υπηρεσίες του και ο Ρώσος Υπουργός Ρουμάντσιεφ το 1808 του ανένευσε το παράσημο του Ιππότη της Αγίας Άννας και τον διόρισε κρατικό σύμβολο στο Υπουργείο Εξωτερικών. Τρία χρόνια αργότερα, το 1811, απεστάλη ως Ακόλουθος στη ρωσική πρεσβεία της Βιέννης. Εκεί του ανατέθηκε να ασχοληθεί με το Ανατολικό ζήτημα, το οποίο ήταν φλέγον εκείνη την εποχή λόγω του ρωσο-τουρκικού πολέμου. Μερικά υπομνήματα που εκπόνησε αφορούσαν και την Ελλάδα και πέτυχε να αποσπάσει διθυραμβικές κριτικές! Αυτό αποδεικνύει πως ακόμα και αν υπηρετούσε τη Ρωσία δεν έπαυε να μεριμνά και για την υπόδουλη πατρίδα του.

Το 1812, έλαβε μέρος στις διαπραγματεύσεις που έγιναν πριν την σύναψη της Συνθήκης του Βουκουρεστίου και η ικανότητά του πάνω στα Βαλκανικά θέματα εξέπληξε για μια ακόμα φορά τον Τσάρο. Η παραμονή του στις Παραδουνάβιες περιοχές δεν ωφέλησε μόνο τη Ρωσία, αλλά αποτέλεσε μεγάλο «σχολείο» και για τον Καποδίστρια αφού ήρθε σε άμεση επαφή με τις διπλωματικές μεθόδους των Οθωμανών. Αυτό ήταν αναμφισβήτητο κάτι που τον ωφέλησε τα επόμενα χρόνια σχετικά με την Ελληνική Επανάσταση και την απελευθέρωση της πατρίδας μας από τον οθωμανικό ζυγό.

Επόμενη σπουδαία διπλωματική αποστολή του Καποδίστρια ήταν το 1814 στην Ελβετία στο πλευρό του πρέσβη Λέμπσελτερν. Στόχος της Ρωσίας ήταν η απομάκρυνση της γαλλικής επιρροής από τα ελβετικά εδάφη και η εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της χώρας. Ο ευφυέστατος Κερκυραίος κατάφερε με ένα ευρηματικό τέχνασμα όχι μόνο να απομακρύνει τους Γάλλους αλλά και να καταστρέψει τα σχέδια του Αυστριακού διπλωμάτη Μέττερνιχ, ο οποίος απέβλεπε στην εγκαθίδρυση φιλοαυστριακής κυβέρνησης στο κρατίδιο.

Χάρης στην οξυδέρκεια του Καποδίστρια η Ελβετία απέκτησε την ανεξαρτησία αλλά και ουδετερότητά της! Η ουδετερότητα της Ελβετίας -εκτός του ότι την προφύλαξε από τους αιματηρούς πολέμους που κλόνισαν τη «γηραιά» ήπειρο- συνέβαλε στην τραπεζική ανάπτυξη του κράτους και κατά συνέπεια στη συγκέντρωση πλούτου από όλον τον πλανήτη. Επιπλέον, ο Καποδίστριας διαίρεσε τη χώρα σε 19 αυτόνομα κρατίδια, τα

καντόνια, τα οποία παραμένουν अपαράλλαχτα από τότε, και συμμετείχε ακόμη στη διαμόρφωση του ελβετικού Συντάγματος. Η Ελβετία δεν έχει πάψει να τον ευγνωμονεί και να τον τιμά ως εθνικό της ευεργέτη.

Έπειτα από αυτούς τους διπλωματικούς ελιγμούς και τα ακανθώδη ζητήματα που διευθέτησε, το κύρος του Καποδίστρια αυξήθηκε σημαντικά στην Ευρώπη και πολλοί μονάρχες τον παρασημοφόρησαν προς ένδειξη του σεβασμού τους. Η συνολική του επιτυχία τού έδωσε το «εισιτήριο» για το Συνέδριο της Βιέννης εκπροσωπώντας τον Τσάρο και τη Ρωσία.

Το συνέδριο της Βιέννης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της Ευρώπης του 19ου αιώνα στο οποίο πήραν μέρος όλες οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής με σκοπό να ρυθμίσουν την κατάσταση στην ήπειρο έπειτα από τους Ναπολεόντειους πολέμους. Ο Καποδίστριας με τις προτάσεις του επηρέασε σημαντικά καίρια ζητήματα όπως το γερμανικό, γαλλικό και επανασιακό. Όσον αφορά τη Γερμανία συνέβαλε στη διασφάλιση της ειρήνης στο κράτος και τη διακοπή των μακροχρόνιων συγκρούσεων μεταξύ των ηγεμόνων της. Έπειτα, τάχθηκε υπέρ της ρωσογαλλικής φιλίας και την υπερασπίστηκε. Συγκεκριμένα, πρότεινε η Γαλλία να μη θεωρείται πια ως εχθρική χώρα και να μην της επιβληθούν επαχθείς όροι ειρήνης. Οι Σύμμαχοι πείσθηκαν από τα επιχειρήματά του και στη συνθήκη ειρήνης των Παρισίων το 1815 της περιόρισαν μέχρι και την πολεμική αποζημίωση! Οι Γάλλοι αναγνώρισαν τον Καποδίστρια ως ευεργέτη, φίλο και σύμμακό τους.

Όσον αφορά το επανησιακό ζήτημα, ο Καποδίστριας ως Κερκυραίος ήταν άμεσα ενδιαφερόμενος και είχε από τον Τσάρο το «ελεύθερο» να προτείνει ό,τι θεωρούσε καλύτερο για τον τόπο του. Τα νησιά του Ιονίου Πελάγους χάρις της κομβικής γεωγραφικής τους θέσης ήταν «περιζήτητα» μεταξύ των Μεγάλων Δυνάμεων. Ο Κερκυραίος διπλωμάτης με έξυπνο τρόπο απομάκρυνε την Αυστρία στρέφοντάς την προς την γερμανική ομοσπονδία. Εν τέλει, πέτυχε να αναγνωριστούν τα Επάνησα ως «Ανεξάρτητο κράτος των Ηνωμένων Πολιτειών των Ιονίων Νήσων» υπό την αιγίδα όμως της Αγγλίας, η οποία τα κατείχε ήδη από το 1809.

Παράλληλα με τις διπλωματικές του αποστολές ίδρυσε το 1814 στη Βιέννη τη Φιλόμοσο Εταιρεία, αντίστοιχη με εκείνην που λειτουργούσε ήδη ένα χρόνο στην Αθήνα. Στη σύσταση της βοήθησαν ο Μητροπολίτης Ιγνάτιος, ο Άνθιμος Γαζής, ο Αλέξανδρος Στούριτζας και άλλοι εύποροι Έλληνες. Στόχος της ίδρυσης της Εταιρείας ήταν να συμβάλει στις σπουδές των νεαρών Ελλήνων της Ευρώπης και στην προαγωγή του ελληνικού πνεύματος. Επειδή τα μέλη της διέκειντο φιλικά προς την Ρωσία, η Αυστρία τους έβλεπε με καχύποπτο «μάτι» και η αυστριακή αστυνομία παρακολουθούσε στενά το έργο τους.

Οι αποφάσεις του Τσάρου δεν έβρισκαν πάντοτε σύμφωνο τον Καποδίστρια. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η Σύναψη της Ιερής Συμμαχίας, η οποία πραγματοποιήθηκε έπειτα από πρωτοβουλία του Αλέξανδρου Α', μεταξύ Ρωσίας, Αυστρίας και Πρωσίας. Επρόκειτο για μια χριστιανική «αλληλεγγύη» μεταξύ χριστιανών ορθοδόξων, καθολικών και προτεσταντών αντίστοιχα. Στόχος αυτής της συμμαχίας ήταν στο όνομα της Αγίας Γραφής να παρέχει η μία χώρα στην άλλη πλήρη στήριξη και αρωγή σε περίπτωση που χρειαζόταν. Απώτερη επιθυμία των τριών Αυτοκρατόρων ήταν η διασφάλιση της ειρήνης στα κράτη τους έπειτα από τους αιματηρούς Ναπολεόντειους πολέμους που τα κλόνισαν.

Ο Καποδίστριας εφοδιασμένος με το αλάθητο ένστικτό του συνειδητοποίησε πως η Ιερή Συμμαχία θα αποτελούσε τροχοπέδη σε οποιοδήποτε επαναστατικό κίνημα φιλελευθέρων, άρα και στον Αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας. Έτσι, πλυσίασε τον Τσάρο και τον έπεισε να μην υπογράψει Συνθήκη, η οποία θα ήταν υπέρμετρα δεσμευτική, αλλά να προβεί σε απλή Διακήρυξη. Με την πάροδο του χρόνου, ο ευπατρίδης προσπάθησε να απομακρύνει την Ρωσία από τη Συμμαχία καθώς και δημοσίευσε το μέχρι τότε μυστικό κείμενο της Διακήρυξης για να το διαβάσουν όλοι οι λαοί. Από πολλούς ιστορικούς θεωρείται ως η πρώτη απόπειρα συμμαχίας μικρών και μεγάλων κρατών για την εξασφάλιση της ειρήνης και της δικαιοσύνης. Ας πούμε αποτέλεσε τον προάγγελο της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης!

Οι άριστες σχέσεις του Καποδίστρια με τον Αλέξανδρο Α' άρχισαν να φθίνουν από τα τέλη του 1821 εξαιτίας της ελληνικής επανάστασης έναντι του οθωμανικού ζυγού. Ο Τσάρος δεν επιθυμούσε να εμπλακεί στον ελληνικό Αγώνα ούτε ήθελε να δώσει αντίθετη εντύπωση στον Σουλτάνο. Έχοντας απωλέσει την τσαρική εύνοια, ο μεγάλος διπλωμάτης απομακρύνθηκε από τις υπηρεσίες της Ρωσίας τον Αύγουστο του 1822 και κατευθύνθηκε προς την Ελβετία όπου ήταν ιδιαίτερα αγαπητός. Στη Γενεύη έκανε τα αδύνατα δυνατά για να ενισχύσει τον φιλελληνισμό στην Ευρώπη και να στηρίξει οικονομικά τους επαναστατημένους Έλληνες.

Ο Ιωάννης Καποδίστριας ήταν ένας πολύ φιλελεύθερος άνθρωπος και πολλές φορές παρουσίαζε προτάσεις αρκετά ρηξικέλευθες για την εποχή του. Επίσης ήταν βαθιά δημοκράτης και όπως είχε δηλώσει ο ίδιος «η δημοκρατία αποτελεί έμφυτο και όχι επίκτητο χαρακτηριστικό». Δυστυχώς οι συνθήκες της Ευρώπης δεν ήταν αρκετά «ώριμες», γι' αυτό πολλές από τις απόψεις του δεν τελεσφόρησαν. Εφοδιασμένος με όλη αυτή τη διπλωματική εμπειρία όταν ήρθε στην Ελλάδα το 1827 ήταν ο πλέον κατάλληλος να αναλάβει την διακυβέρνηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους. Κι αυτή ίσως ήταν η πιο δύσκολη αποστολή στην καριέρα του!

Δεν είναι μεγάλος ευεργέτης μόνο για την πατρίδα μας αλλά και για την Ρωσία και Ελβετία. Χωρίς την παρουσία του Καποδίστρια στο πλευρό του ισχυρού Τσάρου και τις πρωτοβουλίες του στα μεγάλα Συνέδρια, η Ευρώπη θα ήταν πολύ διαφορετική σήμερα. Χάραξε ανεξίτηλα την ελληνική, ευρωπαϊκή αλλά και διεθνή διπλωματία.

Ελευθερία Κουράση (φοιτήτρια)

Επιτυχημένος συμπατριώτης επιχειρηματίας [...προ 114 ετών]

Σε ένα παμπάλαιο φύλλο της εφημερίδας “Σφαίρα” του Πειραιά, και συγκεκριμένα στο φύλλο της **16-1-1907** βρήκαμε και αναδημοσιεύουμε προς χάρη των αναγνωστών του περιοδικού “Ο Δημοφών” την διαφημιστική καταχώρηση που ακολουθεί.

«ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΕΔΩΔΙΜΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΝΤΙΚΡΥ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΟΠΟΥΛΗ.

Ο επί πολλά έτη υπηρετήσας ως πρώτος υπάλληλος εν τω εδωδιμοπωλείω Βοργιά κ. Γεωργίου Κοροπούλης ο καταμαγεύσας τον εκλεκτόν κόσμον της πόλεώς μας διά την προσήνειάν του και την προθυμίαν προς πάντας, συνέστησε ίδιον κεντρικόν εδωδιμοπωλείον, κείμενον εν τη γωνία του πρώτου τετραγώνου ανικρύ της Κεντρικής Αγοράς. Εν αυτώ εκομίσθησαν και ευρίσκονται εις πλουσίαν και εκλεκτήν συλλογήν άπαντα τα είδη της παντοπωλικής εκλελεγμένα υπό του ειδικωτάτου εις ταύτα κ. Γεωργίου Κοροπούλη. Ιδιαίτερον τμήμα ωρίσθη δι' άπαντα τα είδη της αλλαντοποιίας και το εξάαιρετον χορομήριον εκ των ονομαστοτέρων εργοστασίων της Ευρώπης προμηθευόμενα. Εν τω Εδωδιμοπωλείω τούτω πωλούνται οι εκλεκτότεροι εγχώριοι και ξένοι οίνοι, ως και ύδωρ Σαρίζης και Λουτρακίου εις φιάλας και δαμιζάνας και τα βασιλικά επιτραπέζια έλαια Σουσάνα εις φάλας και κατ' οκάν. Εκομίσθη κατ' αυτάς αγνόν αγνότατον βούτυρον, του οποίου την τελείαν γνωσιότητα εγγυάται ο κ. Κοροπούλης διά εγγυήσεως μέχρι 2.000 δραχμών. Ό,τι όμως καθιστά το νέον εδωδιμοπωλείον έξοχον είναι το μαύρο καβιάριον, όπερ εκόμισεν ο κ. Κοροπούλης εκ της κεντρικής αγοράς του ευγευστοτέρου και απουασικώτερου καβιαρίου, ού όμοιον δεν εκομίσθη έτι εν Ελλάδι. Ο δυσπιστών ας προμηθευθή εκ του καβιαρίου τούτου και θα ομολογήση την έξοχον αυτού ποιότητα».

Τα παραπάνω, επαναλαμβάνουμε, αφορούν στον Πειραιά του 1907. Η οικογένεια Κοροπούλη, όμως, είναι ιδιαίτερα γνωστή στη σύγχρονη Μάνδρα.

Ένα συλλογικό παραμύθι για όλες τις ηλικίες, εμπνευσμένο από τα δημοτικά τραγούδια μας (Συνέχεια του αφιερώματος για τα 200 χρόνια από το 1821)

Ελένη Α. Ηλία

Συνεδριάζει το Συμβούλιο των Σοφών:

- Για να μάθουμε ποιος είναι πιο άξιος να κυβερνήσει τον τόπο, θα καλέσουμε όλους τους νέους και τις νέες να διαγωνιστούν στις ιστορίες. Θα απαγγείλουμε τους ομορφότερους στίχους από τα τραγούδια του λαού, γιατί ο λαός είναι σοφότερος από μας και τα τραγούδια του είναι σπουδαία. Μ' αυτούς τους στίχους θα ξυπνάμε τη φαντασία των νέων, για να φτιάξουν ιστορίες. Μετά θα κρίνουμε την ψυχή και το μυαλό που κρύβονται μέσα στις ιστορίες.

- Γιατί να μην αναζητήσουμε τη δύναμη ή την ομορφιά;

- Η καλοσύνη είναι η πιο λαμπερή, η πιο αληθινή ομορφιά. Φωτίζει τα μάτια και κάνει τα πρόσωπα χαμογελαστά. Κι ούτε χάνεται με τα χρόνια. Αν ψάξουμε για την ομορφιά της ψυχής, θα έχουμε κάνει τη σωστότερη εκλογή.

- Κι η μεγαλύτερη δύναμη είναι η δύναμη του μυαλού. Αυτή καταφέρνει όσα δεν μπορούν τα πιο δυνατά χέρια και τα πιο γερά πόδια όλου του κόσμου. Αν θέλουμε λοιπόν έναν αρχηγό πραγματικά δυνατό, πρέπει να διαλέξουμε έναν πολύ έξυπνο άνθρωπο.

Προσέρχονται Υποψήφιοι και Υποψήφιες.

Συμβούλιο Σοφών:

- Σας καλωσορίζουμε και σας ευκόμαστε να επιτύχετε. Θα θέλαμε ο καθένας από σας να αφηγηθεί από μια πρωτότυπη ιστορία για στίχους δημοτικών τραγουδιών.

- «Η στρατά ρόδα γέμισε κι η εκκλησιά το μόσκο κι από το μόσκο τον πολύ οι τοίκοι ραγιστήκαν» (σ.199)

Υποψήφιος/α 1: Ένα κοριτσάκι μυρίζει τα λουλουδάκια που έχουν βάλει στην εικόνα του Χριστούλη και κάνει μια ευχή. Να ζωντανέψει ο Χριστούλης, για να τα μυρίσει κι αυτός.

- «Το καρτεράει ο δάσκαλος με μια χρυσή βεργούλα, το καρτεράει η δασκάλισσα με δυο κλωνάρια μόσκο» (σ.193)

Υποψήφιος/α 2: Ο δάσκαλος και η δασκάλα ειδοποιούν το Μικρό Πρίγκιπα (τον ήρωα του βιβλίου του Εξυπερύ), για να πάει στο σχολείο τους. Θέλουν να του μάθουν να διαβάζει και να γράφει.

- «Φύσα βοριά, φύσα θρακιά, για ν' αγριέψει η λίμνη» (σ.10)

Υποψήφιος/α 3: Σ' ένα σχολείο διαβάζουν τα παιδιά το μάθημα τους. Στην ώρα του φαγητού έφαγαν όλα τα παιδιά εκτός απ' το Μιχάλη. Το μεσημέρι πήγε η μαμά του να τον πάρει. Τον πήγε στο σπίτι, που ήταν δίπλα σε μια λίμνη πολύ αγριεμένη, επειδή φυσούσε αέρας. Κι η μαμά του είπε να κάνουν μια βόλτα με βαρκούλα στη λίμνη. Δεν φοβήθηκαν το κύμα, γιατί ήξεραν πολύ καλά να του

ξεφεύγουν. Του Μιχάλη του άρεσε πολύ και είπε στη μαμά να ξαναπάνε κάποια μέρα που δεν θα έχει σχολείο. Κι όταν γύρισαν στο σπίτι, ο Μιχάλης είχε πεινάσει και άδειασε όλο του το πιάτο.

- «Ακούω τον άνεμο και ηχώ με τα βουνά μαλώνει» (σ.67)

Υποψήφιος/α 4: Βλέπω απ' το τζάμι ένα βουνό κι ακούω τον άνεμο. Ο άνεμος λέει στο βουνό: «Κάνε στην άκρη». Ενώ το βουνό προσπαθεί γιατί είναι φίλος με τον άνεμο, δεν μπορεί να μετακινηθεί. Συνέχεια ο άνεμος λέει το ίδιο, συνέχεια και το βουνό προσπαθεί αλλά δεν μπορεί με τίποτα. Ο άνεμος θέλει να παραμερίσει το βουνό, για να δει τι υπάρχει από πίσω του. Υπάρχει μια πόλη, που ο άνεμος δεν θα την δει ποτέ. Όμως οι άνθρωποι αυτής της πόλης ανεβαίνουν στο βουνό, για να παίξουμε με το χιόνι κι εκεί μας βλέπει ο άνεμος. Κι εγώ έχω πάρει μαζί μου στο βουνό ένα καρτό και δυο κουμπιά, για να τα βάλω για μύτη και μάτια στο κιονάνθρωπο που θα φτιάξουμε με τ' αδέρφια μου.

- «Να 'χα τα βράκια αδέρφια μου τα δέντρα συγγενάδια, να με κοιμάν οι πέρδικες να με ξυπνάν τ' ανδόνια» (σ.31)

Υποψήφιος/α 5: Σ' ένα σπίτι στο βουνό ζουν κάποιοι ληστές. Είχαν κλέψει κάτι από έναν καλό άνθρωπο κι αυτός ακολούθησε τα ίχνη τους και τους ανακάλυψε πού βρίσκονται. Οι ληστές τότε τον σκότωσαν, για να μην τους προδώσει. Και το παιδάκι του αργούσε πολύ να πάει σχολείο, γιατί πήγαινε στον τάφο του μπαμπά του κι άναβε το καντήλι. Κι εκεί είδε ένα ανδόνι που του είπε: «Μην ανησυχείς, ο μπαμπάς σου θα ξαναγυρίσει».

- «Κι ακούω μιας πέρδικας λαλιά, μιας ανδονο-λαλούσας» (σ.68)

Υποψήφιος/α 6: Βλέπω μια πέρδικα που είναι μόνη της στο δάσος και κοιμάται, γιατί έχει νυκτώσει κι είναι κουρασμένη. Είχε πετάξει για πολλή ώρα κι είχε πάει πολύ μακριά. Είχε πάει στο σπίτι ενός κοριτσιού και κελαηδούσε πολύ ωραία αλλά το κοριτσάκι δεν την άκουσε, γιατί είχε πάει στο δάσος

της πέρδικας, για να την βρει. Κι όταν γύρισε η πέρδικα στο δάσος, άκουσε τη φωνή του κοριτσιού, που τη φώναζε. Συναντήθηκαν και κανόνισαν να βρεθούν και το άλλο πρωί στο σπίτι του κοριτσιού. Και μετά η πέρδικα κοιμήθηκε στη φωλιά της και το κοριτσάκι στο κρεβάτι του.

- «Ποτάμι για λιγότεψε, ποτάμι γύρνα πίσω» (σ.52)

Υποψήφιος/α 7: Βλέπω το ποτάμι που είναι θυμωμένο. Το έχει θυμώσει ο άνεμος, επειδή φυσάει. Κι είναι πολύ ορμητικό. Εκεί κοντά είναι ένα κοριτσάκι που γυρίζει απ' το σχολείο. Το κοριτσάκι δεν ξέρει από τι έχει θυμώσει το ποτάμι κι αναρωπιέται. Προσπάθησε να το ηρεμήσει, τραγουδώντας του χαρούμενα τραγουδάκια. Το ποτάμι ηρέμησε. Κι όταν πήγε στη μαμά του, της είπε: «Πού να στα λέω. Ηρέμησα ένα ποτάμι». Το άλλο μεσημέρι, που γύριζε απ' το σχολείο, ρώτησε το ποτάμι αν θέλει να γίνουν φίλοι κι εκείνο είπε «ναι». Το κοριτσάκι του πετούσε μια μπάλα και το ποτάμι την έστελνε πίσω. Έτσι έπαιζαν μαζί κάθε μέρα μετά το σχολείο.

- «Πέφτουν τα βόλια σαν βροχή και τα βουνά βογγάνε» (σ.55)

Υποψήφιος/α 8: Πέφτουν σφαίρες σ' ένα σπίτι που μένει μια γριούλα. Πυροβολεί ένας κακός, που θέλει να τη σκοτώσει, γιατί δεν αγαπά τους ανθρώπους. Αποφασίζει ποιο σπίτι θα χτυπήσει, σύμφωνα με τους αριθμούς. Χτυπάει δυο σπίτια κάθε μέρα. Κάποτε τον έπιασαν οι αστυνομικοί, αφού όμως είχε σκοτώσει τη γριούλα. Τον έβαλαν φυλακή αλλά δραπετεύσε. Είχε λείζερ στα μάτια και έκοψε τα σίδερα. Σκότωσε τους αστυνομικούς, άνοιξε τα φτερά του και πέταξε για μια μακρινή ήπειρο. Δεν έχει καταφέρει ποτέ να τον νικήσει κανείς. Αυτός είναι ρομπότ, που το έχει προγραμματίσει μια κακιά γυναίκα. Κάποτε όμως ένας οδηγός που δεν έβλεπε καλά, πάτησε με το φορτηγό του και τη γυναίκα και το ρομπότ. Και η αστυνομία του είπε: «Καλά έκανες».

- «Κι ακούω τα δέντρα και βογγούν και τις οξιές και τρίζουν» (σ. 50)

Υποψήφιος/α 9: Ένα κοριτσάκι το παίρνει ο αέρας και το πηγαίνει στο δάσος. Εκεί όλα τα δέντρα έχουν βγάλει φρούτα. Το κοριτσάκι σκαρφαλώνει σ' ένα δέντρο. Έρχεται μια πεταλούδα και το κοριτσάκι θέλει να την πιάσει. Όταν όμως πάει να την πιάσει, αυτή χάνεται. Μετά κατεβαίνει από το δέντρο και τριγυρνά στο δάσος. Βρίσκει στο δρόμο του μια κακιά μάγισσα. Το κοριτσάκι νομίζει ότι είναι η καλή νεράιδα και πηγαίνει κοντά της. Αυτή το παίρνει και το πηγαίνει στο σπίτι της. Κι όπου περνούν, τα δέντρα βογγούν, γιατί τα μαγεύει η μάγισσα. Όμως το κοριτσάκι δεν μπορεί να τ' ακούσει. Όταν φτάνει στο σπίτι της μάγισσας, το κοριτσάκι καταλαβαίνει ποια είναι, γιατί βλέπει τα μαγικά της. Κάθε βράδυ η μάγισσα μεταμορφώνεται κι όλα τα ζώα τρέχουν να ξεφύγουν. Κι όταν η μάγισσα αποκοιμιέται, το κοριτσάκι ακολουθεί τα ίχνη που είχαν αφήσει πηγαίνοντας. Μόλις βγαίνει απ' το δάσος, ο αέρας το πηγαίνει πίσω στο σπίτι του.

- «Κοιμούνται στα δασά κλαριά και στους παχιούς τους ίσκιους» (σ.39)

Υποψήφιος/α 10: Βλέπω ένα σπίτι που δίπλα του υπάρχει ένα δέντρο. Οι άνθρωποι που μένουν εκεί, αποφασίζουν να πάνε στην παραλία αλλά όταν μπαίνουν στο αμάξι, ξεχνάνε πού ήθελαν να πάνε και πηγαίνουν κάπου αλλού. Ανοίγουν τις ομπρέλες για τον ήλιο, αλλά όταν φεύγουν, τις ξεχνάνε εκεί. Τις βρίσκει κάποιος και τις βγάζει απ' την άμμο, για να τις πάρει ο αέρας. Κι ο αέρας τις πηγαίνει μέσα στη θάλασσα και τις χαλάνε τα ψάρια. Μόλις αυτοί που έχουν τις ομπρέλες κατάλαβαν ότι τις έχουν ξεχάσει, πηγαίνουν να τις βρουν και δεν βρίσκουν καμιά. Φεύγουν και δεν ξαναπηγαίνουν ποτέ πια στη θάλασσα. Όταν

γυρίζουν στο σπίτι, λείπουν όλα τους τα πράγματα, έχουν μπει κλέφτες με σακούλες και το έχουν αδειάσει. Ψάχνουν, αλλά δεν βρίσκουν ποτέ τα πράγματα τους.

- «Και στάζουνε τα μάτια μου και τρέχουν μαύρα δάκρυα» (σ.20)

Υποψήφιος/α 11: Ο Θεός είναι στην εκκλησία. Είναι πολύς κόσμος εκεί, γιατί κάποιος έχει πεθάνει και γίνεται η κηδεία του. Ο Θεούλης κλαίει για τον πεθαμένο. Οι άνθρωποι που τον βλέπουν, νομίζουν ότι κλαίει, γιατί δεν πήγαν να τον φιλήσουν. Κι έτσι όλοι πηγαίνουν και τον φιλάνε. Μετά την κηδεία ο Θεός πηγαίνει στο σπίτι μιας γιαγιάς, για να μείνει μαζί της. Του αρέσει καλύτερα από την εκκλησία, επειδή βρίσκει φαγητό να τρώει.

- «Ο κούκος φέτος δε λαλεί ούτε και θα λαλήσει» (σ.22)

Υποψήφιος/α 12: Βλέπω μια γυναίκα που έχει μια καλύβα στη θάλασσα και κοιτάζει τα πουλιά. Είναι κι ένας κούκος μαζί τους, που του αρέσει καλύτερα εκεί απ' το βουνό. Και ξαφνικά, μια φορά σταμάτησε να κελαηδάει, γιατί ήρθαν κάποιοι αετοί. Τρόμαξε κι έφυγε πετώντας. Κι οι αετοί τον κυνήγησαν, αλλά τον βοήθησε μια πάπια να σωθεί, που ήταν αόρατη. Όταν ο κούκος κάθισε πάνω της, έγινε κι αυτός αόρατος. Κι η γυναίκα που ήταν εκεί, είδε τον κούκο και την πάπια, που ξαναφάνηκαν όταν οι αετοί είχαν φύγει μακριά.

- «Ζεστό ψωμί δεν έφαγα, δεν πλάγιασα σε στρώμα, τον ύπνο δεν εκόρτασα, του ύπνου τη γλυκάδα» (σ.41)

Υποψήφιος/α 13: Βλέπω ένα βασίλειο. Ο βασιλιάς κάλεσε ένα πολύ φτωχό άνθρωπο, που δεν είχε καθόλου ψωμί να φάει, να πάει στο παλάτι του, για να φάει τα πάντα. Γιατί ο βασιλιάς ήταν πάρα πολύ καλός. Κι όταν ο άνθρωπος έφαγε, ο βασιλιάς διέθεσε τους φρουρούς του, για να δείξουν στο φτωχό το δωμάτιο που θα τον φιλοξενούσαν στο παλάτι, γιατί αυτός ο φτωχός δεν είχε σπίτι, δεν είχε τίποτα εκτός απ' τα ρούχα του, που ήταν παλιά. Το πρωί ο βασιλιάς του χάρισε μια στολή ιππότη, σαν αυτήν που φορούσε κι ο ίδιος. Κι ο φτωχός ιππότης, αφού τους ευχαρίστησε, έφυγε από το παλάτι και πήγε σ' άλλο βασίλειο, για να τον βοηθήσουν. Σ' ένα δάσος θα βρει μια γυναίκα όμορφη και θα παντρευτούν. Και θα γίνει ξυλοκόπος. Θα φτιάξει μόνος του την καλύβα τους και θ' ανάβουν φωτιά να ζεσταίνονται.

- «Βρύσες να δεις και ποταμούς, χώρες, κωριά και δάση» (σ.233)

Υποψήφιος/α 14: Βλέπω ένα ποτάμι όπου κολυμπά ένα κοριτσάκι. Στην όχθη έχει υπέροχα αρωματικά λουλούδια και μέσα στο ποτάμι έχει κέρματα, που τα πετάνε οι άνθρωποι και κάνουν ευχές. Το κοριτσάκι ευχήθηκε να γίνει η πριγκίπισσα του ποταμού κι έγινε. Φορούσε ένα μακρύ φόρεμα με κόκκινα λουλούδια κι ένα στέμμα με διαμάντια και καθόταν σ' ένα ξύλινο θρόνο. Έτσι μπορούσε να κάνει πολλές ευχές για τον εαυτό της και για τους άλλους: να 'χει ένα ραδιόφωνο για ν' ακούει μουσική, να 'χει ένα πύραυλο ν' ανεβαίνει στον ουρανό, για να βλέπει το Θεό και να 'χει κηρομπογιές, για να τον ζωγραφίζει.

- «Το λεν τ' ανδόνια στα κλαριά, κι οι πέρδικες στα πλάγια, το λεν οι κούκοι στα ψηλά, ψηλά στα καταρράγια» (σ.239)

Υποψήφιος/α 15: *Βλέπω μια πέρδικα στο βουνό που μιλά με τις άλλες πέρδικες, τις φίλες της, για ένα πλοίο, που περνάει στη θάλασσα και μπαίνει στο λιμάνι. Λένε ότι ο καπετάνιος του πλοίου είναι πολύ κακός. Γι' αυτό, το καράβι του έχει γίνει μαύρο από τη βρωμιά, μέσα κι έξω. Και κανένας άνθρωπος δεν ταξιδεύει μ' αυτό το σκουριασμένο πλοίο, γιατί φοβούνται τον καπετάνιο, που είναι κι αυτός μαύρος και τρομαχτικός. Φεύγει απ' το λιμάνι χωρίς κανέναν επιβάτη και θα πηγαίνει σ' ένα τρομαχικό νησί που ζουν οι φίλοι του καπετάνιου. Και θα μπουν όλοι στο πλοίο, για να γλεντήσουν μαζί. Και μόνο οι πέρδικες θα τους βλέπουν από το βουνό, επειδή είναι πολύ ψηλό.*

- «Βγαίνουν κυράδες την τηρούν από τα παραθύρια» (σ.78)

Υποψήφιος/α 16: *Βλέπω ένα αστέρι πολύ λαμπερό. Κι από ένα σπίτι το κοιτάζουν οι άνθρωποι, γιατί τους αρέσει πολύ. Θα ήθελαν να το πιάσουν με μια σκάλα, για να του δώσουν νερό να πει, γιατί νομίζουν ότι διψάει. Επειδή δεν μπορούν να φτάσουν το αστέρι, θα ανέβουν στη σκάλα, και θα κρεμάσουν ένα κουβά νερό στα κλαδιά ενός δέντρου, για να το πει το αστεράκι. Το αστεράκι θα πέσει μέσα στον κουβά και θα πει το νερό. Ύστερα θα ξαναέβει στον ουρανό. Κι από τότε το αστέρι, θα πηγαίνει να πίνει νερό κάθε βράδυ, απ' τον ίδιο κουβά, που θα τον γεμίζουν και θα τον αφήνουν στην ίδια θέση οι άνθρωποι.*

Συμβούλιο Σοφών:

Δεν μπορούμε να ξεχωρίσουμε καμιά ιστορία. Όλες είναι υπέροχες. Αυτό φανερώνει πως όλοι οι νέοι του τόπου μας είναι και καλοί και έξυπνοι. Όλοι μπορούν να τον κυβερνήσουν. Έτσι δεν έχουμε κανένα λόγο να ανησυχούμε για το μέλλον. Ένας τόπος με τόσο έξυπνους και καλούς ανθρώπους, δεν κινδυνεύει. Όποιος κι αν γίνει αρχηγός, έχει όλα τα προσόντα που χρειάζονται. Θα τον επιλέξουν οι υπόλοιποι. Σίγουρα θα πάρουν τη σωστότερη απόφαση, αφού είναι όλοι και έξυπνοι και καλοί.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το παραμύθι αυτό κυκλοφόρησε το 2007 ως αυτοτελής έκδοση (ISBN: 978-960-88684-4-1).

Η συγγραφή του παραμυθιού περιλαμβάνει τα αφηγηματικά κείμενα που δημιούργησαν νήπια στο πλαίσιο μιας εμπνευστικής, εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Σύμφωνα με την εν λόγω δραστηριότητα, στην οποία δόθηκε ο τίτλος **Οι Άτακτοι Στίχοι**, απομονώνουμε έναν ή δύο στίχους από κάποιο δημοτικό τραγούδι. Ο χαρακτηρισμός «άτακτοι» επιλέγεται, για να προσελκύσει τους μικρούς μαθητές, καθώς η σκανταλιά συνιστά μια από τις βασικότερες ιδιότητες της παιδικής ηλικίας και η προσωποποίηση εμφανίζεται συχνότατα στο λόγο της.

Μετά την πρώτη ανάγνωση από τον εκπαιδευτικό των διαφορετικών στίχων που επιλέγονται κάθε εβδομάδα, επαναλαμβάνονται από τα νήπια οι στίχοι αρκετές φορές ομαδικά, κρατώντας το ιαμβικό μέτρο με τα κρουστά όργανα της ορχήστρας του ORFF ή κάνοντας ταυτόχρονα κοινό βηματισμό. Με τη συμβολή της ρυθμικής αγωγής αφενός προσεγγίζεται ο παραδοσιακός τρόπος χρήσης και διάδοσης των Δημοτικών τραγουδιών, που συνδυάζει λόγο, μουσική και χορό, και αφετέρου διευκολύνεται η αφομοίωση των στίχων από το σύνολο των νηπίων. Στη συνέχεια κάθε νήπιο επιχειρεί ν' αφηγηθεί μια διαφορετική, πρωτότυπη ιστορία σε σχέση με τους στίχους αυτούς, απαντώντας σε ερωτήσεις γενικές ή ειδικότερες, που τίθενται από τον εκπαιδευτικό. Οι ερωτήσεις αυτές, που κατευθύνουν τα νήπια στη δόμηση των κειμένων τους, αφορούν

στο υποκείμενο και το χωροχρονικό πλαίσιο της δράσης, στην αιτιολόγηση της, στην αλληλουχία των γεγονότων κ.λπ. Ο αριθμός των ερωτήσεων μειώνεται δε σταδιακά, καθώς αυξάνεται η αφηγηματική ικανότητα των νηπίων. Πρόκειται για τη διδακτική αρχή της φθίνουσας καθοδήγησης, που εφαρμόζεται στα κειμενοκεντρικά μοντέλα διδασκαλίας.

Σε αρκετές περιπτώσεις καταλήγουμε με την παρουσίαση στα παιδιά ολόκληρου του ποιήματος απ' όπου προέρχονται οι άτακτοι στίχοι, είτε πρόκειται για κάλαντα είτε για κλέφτικο τραγούδι κ.ο.κ., προκειμένου να συνδυαστεί με την επικαιρότητα, για παράδειγμα τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς ή την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου αντίστοιχα. Οι στίχοι που χρησιμοποιούνται, προέρχονται στο σύνολο τους από τη συλλογή του Νικολάου Γ. Πολίτη **«Εκλογαί από τα τραγούδια του Ελληνικού Λαού»**. Για τον εντοπισμό τους από τον αναγνώστη μας στο βιβλίο του Πολίτη, κάθε στίχος ακολουθείται από την αρίθμηση της σελίδας όπου θα αναζητηθεί.

Περισσότερα για το θεωρητικό πλαίσιο αναφορικά με τη δημιουργία του συλλογικού παραμυθιού, βλ. στα άρθρα μου: α) Παίζοντας με τους «άτακτους» στίχους: η συμβολή ενός εφαρμοσμένου προγράμματος δημοτικής ποίησης στη γλωσσική ανάπτυξη, *Διαδρομές*, τχ. 91, 2008, σελ. 28-52 και

β) Μια φορά κι έναν καιρό... Παίζοντας με τους «άτακτους» στίχους, *Ο Δημοφών*, τχ. 39, Απρίλιος-Ιούνιος 2008, σελ. 8-9.

Πολλαπλώς οργισμένος

Aυτό το κείμενο ήταν να γραφτεί περίπου έναν μήνα πριν. Τότε, όμως, το είχα τελικώς συνειδητά αποφύγει, γιατί ένιωθα πως ήμουν πολύ οργισμένος και έκρινα ότι δεν θα έπρεπε να γράψω “εν θερμώ”. Κυριολεκτώ δε γράφοντας “εν θερμώ”, αφού το θέμα – αντικείμενο του κειμένου και η αφορμή για να γραφτεί ήταν η φωτιά που κατέκαψε την Δυτική Αττική. Κατ’ ακρίβεια την μισή Δυτική Αττική, διότι η υπόλοιπη μισή είχε καεί παλαιότερα. Κι ακόμα παλαιότερα η μισή Πάρνηθα... κι ακόμα παλαιότερα πάλι η Πάρνηθα... κ.λπ. κ.λπ.

...και μαζί με όλα αυτά τα δάση... κάρηκε και η υπομονή μου, η ανοχή μου!...

Τόσον καιρό μετά, λοιπόν, τώρα που αποφάσισα να γράψω, νιώθω τουλάχιστον το ίδιο οργισμένος, αν όχι ακόμα περισσότερο. Για πολλούς και διάφορους λόγους...

Σε μιαν εποχή που γίνεται λόγος για “βιώσιμη ανάπτυξη” τόσο απ’ αυτούς που την πιστεύουν πραγματικά, όσο και από εκείνους που την “πιπιλίζουν” για να την πουλήσουν [ή για να “πουλήσουν” τον εαυτό τους στο “πόπολο” που δεν σκέφτεται...], εμείς, ως χώρα, ως Ελλάδα, αποδεδειγμένα αδιαφορούμε για τα δάση μας και την φύση γενικότερα. Διότι διαφορετικά δεν θα είχαμε φθάσει στο σημείο να μην υπάρχουν πια παρά ελάχιστα δάση στην επικράτεια και, πάντως, όχι στην Αττική και γύρω απ’ αυτήν, για να μπορούν να της χαρίσουν το οξυγόνο τους.

Δυστυχώς όλες οι κυβερνήσεις των [πολλών] τελευταίων ετών έχουν αποδειχθεί τόσο ανίκανες στον τομέα αυτό, χωρίς καμιά εξαίρεση, με αποτέλεσμα να... μην μπορεί κανείς να μου αποδώσει μικρόψυχα – μικροκομματικά κίνητρα για την κριτική μου. “Μοιραίοι” και κατ’ ουσίαν “άπραγοι”, λοιπόν, όλοι οι “αρμόδιοι” πολιτικοί, φαίνεται πως το μόνο που εύχονται είναι, κατά πως λέει ο ποιητής, “να συμβεί κάποιο θαύμα” ή, πιο σωστά, πολλά θαύματα ταυτόχρονα: να μην έχουμε πυρκαγιές ή, εάν έχουμε [που θα έχουμε!...] να μην συμπέσουν με καύσινα και να μην συνδυαστούν με ανέμους και μάλιστα να συμβούν όπου και όταν είμαστε πλήρως προετοιμασμένοι... “Μοιραίοι”!...

Αυτή τη φορά δεν έφταιγε [μόνον] κάποιος “στρατηγός άνεμος”, ούτε το ότι δεν είχε προλάβει να ολοκληρωθεί το οργανόγραμμα ή δεν ξέρω εγώ τι άλλο. Αυτή τη φορά “είχαμε την ατυχία” [ναι, έτσι ειπώθηκε από αρμόδια “έπίσημα χείλη”!...] να μην έχουμε προετοιμαστεί πλήρως εξ απόψεως ιπαμένων μέσων πυρόσβεσης και να μην έχουμε προλάβει [για μια ακόμα χρονιά, πολλοστή!...] να έχουμε ετοιμάσει τις αντιπυρικές ζώνες [Και για ένα σωρό άλλα πράγματα που θα μπορούσα να επισημάνω, αλλά δεν ξέρω εάν έχει νόημα...]

“Είχαμε όραμα”, λοιπόν, είχαμε σχέδια, πολύ καλή οργάνωση και άψογο προγραμματισμό, όμως... τα έφερε έτσι η ζωή “η κακούργα κι άδικη” και αποτύχαμε, και πάλι, παταγωδώς!...

Τελικώς, αλήθεια, μάθατε όλοι εσείς, φίλοι αναγνώστες, πού οφειλόταν και τι προκάλεσε αυτή την πυρκαγιά; Προσωπικά, όσο και αν το είχα ψάξει, τότε, το μόνο που εντόπισα ήταν μια μάλλον ανεύθυνη δήλωση κάποιου “υπεύθυνου” ότι, τάχα, ξεκίνησε από ένα χωράφι με ελιές, όπου ήταν μαζευτεί ξερά παλιόχορτα, χωρίς όμως να συλληφθεί κάποιος και να του αποδοθούν ευθύνες. Κι έτσι, χωρίς ορθή και πλήρη πληροφόρηση, οργάνωσε η φημολογία που συσχέτιζε την πυρκαγιά με τα επιχειρηματικά σχέδια κάποιων εταιρειών... Νιώθω οργισμένος, λοιπόν, και για το ότι δεν ενημερώθηκα έτσι όπως θα έπρεπε και θα ήθελα...

Παραδόξως [ή μήπως όχι τόσο “παραδόξως”:] τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έπαψαν, αυτή τη φορά, να ασχολούνται με την πυρκαγιά, ελάχιστα μετά την κατάσβεσή της. Μια στάση - συμπεριφορά σχεδόν συνδυασμένη - “ενορχηστρωμένη”, που είναι για μένα εξοργιστική!

Βεβαίως όσο εξοργιστική είναι αυτή η ύστερη σιωπή -

βουβαμάρα τους, άλλο τόσο εξοργιστικά ήταν, τουλάχιστον για μένα, τα περισσότερα από τα φλύαρα και ανούσια “ρεπορτάζ” τους κατά την διάρκεια της πυρκαγιάς. Αυτά [δεν μπορεί, σκέφτομαι, να ισχύει κάτι άλλο!] προφανώς ήταν ενορχηστρωμένα, ακολουθώντας ένα συγκεκριμένο “μοτίβο” σύγχρονης δημοσιογραφίας που, ακόμα κι αν δεν εκπορεύεται από κάποιο κέντρο, έχει επιβληθεί εν τοις πράγμασι και ωφελεί κάποιους... και, πάντως, όχι εμάς! ΚΑΙ αυτό με εξοργίζει!...

Υπάρχει και μια συγκεκριμένη φράση, που την ακούσαμε τόσες φορές και πάλι, που επίσης με εξοργίζει αφάνταστα: Η φράση “ευτυχώς δεν θρηνήσαμε θύματα”. Κατ’ αρχάς διότι αποκρύπτει το ότι στην πραγματικότητα είμαστε ΟΛΟΙ μας θύματα, αφού χωρίς δάση μετατρεπόμαστε, σιγά – σιγά, σε νεκροζώντανους, καταδικασμένοι σε έναν “βίο αβίωτο” χωρίς οξυγόνο, χωρίς ανάσες... Και, απ’ την άλλη, προσπαθεί να μας παρασύρει στην εσφαλμένη άποψη ότι μόνον εμείς οι άνθρωποι μπορεί να θεωρούμαστε “θύματα”. Ας δούμε, λοιπόν, την μεγάλη εικόνα: Η Γη εκτός από τους ανθρώπους, που αποδεικνυόμαστε συχνότατα οι βιαστές της, κατοικείται και από τα ζώα. Και σε κάθε τέτοια δασική πυρκαγιά χιλιάδες έμβια ζώνα χάνουν τη ζωή τους: κελώνες, λαγοί, αλεπούδες, σκαντζόχοιροι, πουλάκια μές στις φωλιές τους, που ήταν αδύναμα να πετάξουν μακριά. Κι ακόμα πρόβατα σε στάνες ή σκυλιά που ήταν δεμένα μέσα σε αυλές σπιτιών. ΟΛΑ αυτά τα πλάσματα δεν αξίζουν, άραγε, τον θρήνο μας;...

Αυτές οι ξένες αγκαλιές
ήταν κάποτε φωλιές
κι είχαν μάτια είχαν στόμα
κι όλο σου μιλούν ακόμα
σου μιλούν και σου φωνάζουν
κι είναι σαν ν’ αναστενάζουν

Αυτά τα δέντρα στη βροχή
ήταν άνθρωποι μοναχοί
ήταν άνθρωποι δικοί μας
που αγαπήσανε μαζί μας
ποιος τους έπιασε στα δίκτυα
κι ορφανέψαν τόσα σπίτια

[Στίχοι: Μάνος Ελευθερίου]

Εξετάσεις

Στη χώρα μας οι πανελλήνιες εξετάσεις αποτελούν έναν σταθμό στη ζωή αρκετών παιδιών. Για να είμαστε πιο ακριβείς αποτελούν έναν σταθμό στη ζωή πολλών οικογενειών. Είναι μια διαδικασία στην οποία πολλές φορές φαίνεται σαν να συμμετέχει όλη η οικογένεια με διάφορους τρόπους.

Ας σταθούμε λίγο όμως στα παιδιά που δεν πετυχαίνουν στις πανελλήνιες εξετάσεις. Αποτυγχάνουν; Πώς νιώθουν;

Μπορεί να αισθάνονται θλίψη, απογοήτευση, ενοχές ή και αμφισβήτηση. Είναι σημαντικό λοιπόν να βοηθήσουμε τα παιδιά τα οποία δεν πέτυχαν αυτό που επιθυμούσαν στις πανελλήνιες εξετάσεις να καταλάβουν ότι η ζωή δεν σταματάει σε μια αποτυχία, ούτε μια αποτυχία καθορίζει τη ζωή μας.

Ευτυχία δεν σημαίνει να έχεις «περάσει» σε μια σχολή, αλλά να έχεις βρει αυτό που θέλεις να κάνεις, να παλέψεις ώστε να το κατορθώσεις και όταν αυτό συμβεί να προσπαθείς να ξεπερνάς τις δυσκολίες και να γίνεσαι καλύτερος. Η καλή ποιότητα ζωής δεν είναι συυφασμένη μόνο με επαγγέλματα πανεπιστημιακού επιπέδου.

Η ζωή μας δεν καθορίζεται από μια επιτυχία ή μια αποτυχία. Καθορίζεται όμως από τον τρόπο που διαχειριζόμαστε τις καταστάσεις. Καλό είναι να ψάξουμε τους λόγους για τους

οποίους δεν ευοδώθηκε η προσπάθειά μας. Η ειλικρινής ενδοσκόπηση θα μας βοηθήσει καταλυτικά στο μέλλον.

Η όποια αποτυχία δεν πρέπει να μας εγκλωβίζει. Όλα γίνονται για κάποιον σκοπό. Με καθαρή σκέψη πρέπει να βλέπουμε τις εναλλακτικές που έχουμε, να τις αξιολογούμε και να ξαναπροσπαθούμε αισιόδοξα για το καλύτερο.

Η κάθε δυσκολία που ξεπερνιέται μας κάνει πιο δυνατούς και μας βοηθάει να ανοίγουμε τα φτερά μας για ένα νέο ξεκίνημα.

Άννα Καλούδα

Τα νέα του Ποδηλατικού Συλλόγου Μάνδρας "West Coast"

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 1

Μία εξαιρετική εμφάνιση έδωσε η ομάδα μας στον **πρώτο αγώνα κυπέλου Λίγκα** και στον ιστορικό **43° γύρο θυσίας** που πραγματοποιήθηκε το **Σάββατο 29** και την **Κυριακή 30 Μαΐου** στην όμορφη και φιλόξενη **Πάτρα**. Με οκτώ αθλητές και αθλήτριες η ομάδα έλαβε μέρος ουσιαστικά στον πρώτο αγώνα της χρονιάς, μιας και το πρόγραμμα των αγώνων είχε διακοπή λόγω της πανδημίας.

Το **Σάββατο** οι αθλητές μας είχαν να διανύσουν **114 δύσκολα χιλιόμετρα** με εκκίνηση στην **Κάτω Αχαΐα** και τερματισμό στην **Αρχαία Ολυμπία**. Από την αρχή του αγώνα ιδιαίτερα άτυχος στάθηκε ο **Βαγγέλης Διακουμέας**, καθώς ένα ατύχημα στα πρώτα χιλιόμετρα του αγώνα του στέρησε την δυνατότητα για ένα καλό πλασάρισμα. Οι **Θοδωρής Πετριδής** και **Νίκος Μαραγκός** έδωσαν την δική τους μάχη μέσα στο γκρουπ, ενώ λίγο πιο πίσω ο **Δημήτρης Παπανικολάου** συνέχισε να μαζεύει εμπειρίες και αγωνιστικά χιλιόμετρα.

Την **Κυριακή** είχε σειρά το **GRAN-FONDO THYSIAS** συνολικής απόστασης **102 χιλιομετρων**, όπου οι αθλητές πήραν την εκκίνηση στην **Πάτρα** και τερμάτισαν στα **Καλάβρυτα**.

Οι **Θοδωρής Πετριδής**, **Βαγγέλης Βεργόπουλος** και **Δημήτρης Παπανικολάου** στην κατηγορία ανδρών έδωσαν τον καλύτερο τους εαυτό, με τον Θοδωρή να συνεχίζει την καλή του εμφάνιση και να τερματίζει με το πρώτο γκρουπ.

Στην κατηγορία **Μάστερ**, οι **Μανωλάς Κωνσταντίνος** και **Μανολόπουλος Παναγιώτης** κατάφεραν να κατεβάσουν το δικό τους προσωπικό ρεκόρ διαδρομής και να πλασαριστούν αρκετά ψηλά στην γενική κατάταξη.

Τέλος στις γυναίκες η πρωταθλήτρια μας **Αλεξάνδρα Αδάμ** έδειξε τον καλύτερο της εαυτό και με μία εξαιρετική επίδοση και τακτική κατάφερε να τερματίσει **3^η** γενικής και **2^η** στην κατηγορία της. Την ομάδα συνόδεψε ο πρόεδρος μας **Σπύρος Τζιτζικάκης** καθώς και οι **Ανάργυρος Μουλκιώτης**, **Ηρακλής Ντάρδας** και **Σκόρδας Ιωάννης**.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους αθλητές για την εξαιρετική τους εμφάνιση και την συνολική εικόνα που είχαμε σαν ομάδα, αλλά και τους χορηγούς μας που συνεχίζουν να μας στηρίζουν σε κάθε μας προσπάθεια!

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ 2

Με την **προσομοίωση ενός αγώνα**, την **ενημέρωση των γονέων** και φυσικά την **εγγραφή νέων μελών**, η **ακαδημία** μας έκανε την αρχή σε αυτό που λέμε **επιστροφή στην κανονικότητα**.

Υπό τις οδηγίες της προπονήτριας μας κας **Ειρήνης Μούκα** και των υπευθύνων της ακαδημίας μας κ.κ. **Ανάργυρο Μουλκιώτη** και **Αναστάσιο Παπαναστασίου**, τηρώντας φυσικά όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα, οι μικροί μας αθλητές βρέθηκαν και πάλι μαζί σε ολιγομελή τμήματα για να κάνουν αυτό που αγαπούν και που στερήθηκαν τόσο καιρό.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ομάδα μας κατά τη διάρκεια του λοκντάουν συνέχισε τις προπονήσεις της με τις απαραίτητες προσαρμογές. Συγκεκριμένα οι προπονήσεις γίνονταν σε γκρουπ των δύο αθλητών και της προπονήτριας, καθώς όλα τα μαθήματα γίνονται σε εξωτερικό χώρο.

Ευχαριστούμε όλους όσους παρευρέθηκαν στην συγκεκριμένη εκδήλωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας για να λύσουμε τυχόν απορίες και να ενημερώσουμε όσους δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν.

